¶ Expositio textus.

Operatur liberādo ⁊ ꝓparando ⁊c.) vt liberatio referat̄ ad expulsionē peccati: ⁊ ꝓparatio ad iformationez aie. (Nō tamē iustitie habēde vl' retinēde.) Cōtra supra dcm̄ ē q̄ quāuis hō nō hēret vñ ꝓficere posset: habuit tamē vñ posset stare. ergo lib. arb. sufficiebat ad iustitiā retinēdam. Et dōz. q̄ ab eadē causa est eē rei ⁊ cōseruatio eius. vñ sicut eē iustitie gratuite nō est nisi a deo: ita etiā ⁊ oseruatio eius. Sz vez est q̄ hō habēs gratiam nō idiget alia gr̄a ad eius oseruationē. Et ꝓpter hoc dicit̄ q̄ hō pōt ꝑ se stare. (Quibus rñdētes dicimus ⁊c.) Uī ꝟ falsum: q̄z si quādo peccauit nō habuit: tunc ꝑdus amisit q̄ peccaret: q̄ videt falsum. Sz dōz. q̄ ante ītentionē peccati habuit vtutes: sz sil'ista duo fuerūt cōmissio peccati ⁊ amissio vtutis: sicut vnū est instās ī quo expellit̄ nigredo ⁊ in quo īducitur albedo. (Dō añ petrus beatissimus ⁊c.) Nō est itelligēdum de patrie beatitudine: sz ex q̄ beatitudo ītelligit talē perfectionē q̄lis illi statui cōgruebat: ⁊ capiebat aurā ethereā īquātuz fixus in dinoz cōtemplatione mānebat. (Atq̄z vñ fuisse ꝓcessis.) Ex hoc nō sufficiēter ꝓbatur: q̄uis hō in statu illo de ligno vite comedebat. ꝓceptū.n. affirmatiuū nō obligat ad semp. vñ ⁊ si ꝓceptū sibi fuerit q̄ lignis oibus ꝓcessis vteret̄: potuit tamē esuz alicuius eoz differre vsq̄z ad terminū sibi a deo prefinitū ⁊ ideo a quibusdā nō cōceditur q̄ magister hic determinat: sz qd verius sit determinari nō pōt: cum scriptura nō determinet: nec ratione ꝓbari possit.

¶ Oz ꝑ Adā petrus ⁊ pena trāsiuit in posteros.

¶ Distinctio. XXX.

In superioribus īsinuatuz est: licz ex parte. ñ.n. pfecte sufficimus: q̄liter primus hō deliquerit ⁊ quā ꝑ peccato penā subierit: q̄bus adiici endū est petrus sil'ac penā per eū trāsisse ī posteros: sicut Apl's ostēdit inq̄ens. Sicut ꝑ vnum hoiem in hūc mundū peccatum intrauit: ita ⁊ in oēs hoies moz pertransijt.

¶ Utz illud petrus fuerit originale: an actuale.

Ic primo videdū ē q̄ fuerit illud peccatū: originale. ſ. an actuale. ⁊ si de originali intelligat̄: cōsequēter q̄d sit originale petrus: ⁊ quare dicat̄ originale ⁊ quo mō pertrāsierit vel ptranseat in oēs: diligenter īuestigandū ē. Quibusdā placuit de peccato actuali ade illud accipe: asserentibus hoc apl'm sensisse cū inferius ait. Sicut ꝑ inobedientiā vnius hois peccatores ꝓstituti sunt multi: ita ⁊c. Euidēter īquiūt etiā ipso noīe exprimit apl's petrus: q̄ per vnū hoiez itrauit in mūdū. ſ. inobediētiā. Inobediētia ꝟo peccatū actuale ē Hoc aūt dicūt intrasse in mūduz: nō traductiōe originis: sz filitudine ꝓuaricatiōis. Oēsq̄ ī illo vno petō peccasse dicūt: q̄z oibus ille vnus peccādi exēplū extitit. Hoc male senserūt quidam heretici: q̄ dicti sūt pelagiani. de q̄bus Aug. in primo lib. de baptismo paruuloz cōmemorat dicēs. Sciēdū ē hereticos quosdā: q̄ noiati sūt pelagiani: dixisse petrum primē trāsgressiōis ī alios hoies nō ꝓpagatiōe: sz imitatiōe trāsisse. vñ ēt in paruulis nolūt credere ꝑ baptismum solui originale petrum: q̄ in nascētibus nullū eē oino cōtendūt. Sz eis dicit̄: q̄z si aplus petrum imitatiōis: nō ꝓpagatiōis intelligi voluisset: eius principē nō Adā: sz dyabolū diceret: de quo ī libro sapie dicit̄. Inuidia dyaboli moz intrauit ī oz bē terraꝝ. ⁊ q̄z nō vult itelligi hoc eē factū ꝓpagatiōe: sz imitatiōe: cōtinuo subiūxit scriptura. imitant̄ aut̄ eū qui sūt ex parte ipsius. Imitāt̄ quidem Adā quotquot ꝑ inobedientiā trāsgredi unt̄ mandatū dei: sz aliud ē q̄ exemplū ē volūtate peccātibus: aliud q̄ origo ē cū peccato nascentibus: nō ē igit̄ accipiendū peccatū ade trāsisse in oēs imitatiōis tantū exemplo: sed propagationis ⁊ originis vitio.

¶ Hic aperit illud esse peccatuz originale quod transit in posteros.

Est illud peccatū originale vt aperte Aug. testatur: q̄ per adam transiuit in omnes: per eius carnem viciatam: ꝓcupiscentialiter generatos.

¶ Quid sit originale peccatū hic inquirit̄.

Quod diligēter inuestigandū ē q̄d sit. Be hoc.n. sancti doctoz̄s sub obscuritate locuti sūt: atq̄z scholastici lectores varia senserūt. Quidaz.n. putant originale petrum eē reatū pene ꝑ petō primi hominis. i. debitū vel obnoxitatē: q̄z obnoxij ⁊ addicti sum⁹ pene tēporali ⁊ eterne ꝑ primi hois actuali petō. q̄z ꝑ illo vt aiūt oibus debet̄ pena eterna nisi ꝑ gr̄az liberent̄. Juxta hoz sniam oz dici originale petrum nec penā nec culpā eē. Culpā nō eē ipsi fatētur. pena quoq̄z ꝑm eos eē non pōt. q̄z si debitū pene originale petrum ē cū debitū pene nō sit pena: nec originale peccatū est pena. Dō etiā q̄dā eoz̄ admittunt dicētes ī scriptura peccatū sepe noiari reatū. ⁊ reatū illi itelligunt vt dictū est obnoxitatē pena. Et ea rōne asserūt peccatū originale dici eē in paruulis. q̄a paruuli pro ipso primo peccato rei sunt pene. sicut ꝑ petō iniqui parentis aliquando exulant filij scdm iusticiam foz.

¶ Oz origiale petrum culpa sit auctoritatib⁹ pbat.

Sed q̄ originale petrum culpa sit. pluribus sanctoz̄ testimonijs edocet̄. sup exodū vbi dicit̄: primogenitum asini mutabis one. Gregorius ait. Oēs q̄ in petrō nati sumus ⁊ ex carnis delectatiōe cōcepti: culpā originalē nobis cōtraximus. vnde ⁊ volūtate nr̄a peccatis iplicamur. Ecce culpaz

originalē dicit nos trabere. vñ cōstat originale pctm̄ culpā esse. Aug⁹. quocz in libro de natura ⁊ gr̄a de hoc eodē sic ait. Oēs vt ait apl's peccauerūt. vticz vel in seipsis vl in adā: qz sine peccato non sunt: vel qō originaliter attraxerūt: vel qō malis moribꝰ addiderunt. Pctm̄ enim primi hominis nō solum: ꝫ omne nocuit genus humanū: qz ex eo dānationē simul ⁊ culpaz susc̄epimus. Idē sup psal'. gnāgesimū. Oz de corpe mortuo seminat cū vinculo peccati originalis nascit ⁊ mortis: ideo igit se iniqtatibus conceptuz dicit Dauid: qz in oibus trahit iniqtas ex Adaz ⁊ vinculum mortis. nemo enī nascit nisi trahens penaz ⁊ meritū pene. Meritū aut̄ pene pctm̄ est. ois ergo q nascit p carnis ꝯcupiscētiā pctm̄ trahit. pctm̄ itaqz originale culpa est: quā oēs ꝯcupiscētialiter cōcepti trahunt. Ūñ in ecclīasticis dogmatibꝰ scriptū est. Firmissime tene ⁊ nullatenꝰ dubites: oēm hoiem qui per concubituz viri ⁊ mulieris cōcipit: cuz originali pctō nasci: impietati subdituz: morticz subm: ⁊ ob hoc nā ire nasci filiū: a qua nullus liberat nisi per fidē media tozis dei ⁊ hoium. His alijsqz auctoritatibꝰ euidenter ostēdit pctm̄ originale culpā eē: ⁊ in oibus cōcupiscētialiter genitis trahi a parētibus.

¶ Quid sit quod dicitur origiale pctm̄. s. fomes peccati. i. concupiscentia.

NUnc supest videre quid sit ipm originale pctm̄: qō cuz nō sit actuale nō est actus siue motꝰ aie vel corporis. Si eni actus est aie vel corporis actuale vticz pctm̄ est. Sz actuale nō ē. nō est igit actus vel motus. qd igit: originale pctm̄ dī fomes pcti. s. cōcupiscētia vel concupiscibilis: q̄ dī lex mēbroz̄ siue lāguoz nāe: siue tyrānus qui est in mēbris nr̄is: siue lex carnis. Ūñ Augus. in li. de baptismo paruuloz̄. Est i nobis ꝯcupiscētia q̄ nō est pmittēda regnare. Sūt ⁊ eiꝰ desideria q̄ sunt actuales ꝯcupiscētie: q̄ sunt arma dyaboli q̄ veniunt ex lāguoze nāe. lāguoz aūt iste tyrānus est qui mouet mala desideria. si g̃ vis esse victor tyrāni atqz inermē inimicū inuenire: non obedias cōcupiscētie male. His verbis satis oñditur fomitem pcti esse cōcupiscētiaz.

¶ Quid nomine cūcupiscentie intelligitur: que dicitur fomes peccati.

NOmine aūt cōcupiscētie nō actuz cōcupiscēdi: ꝫ vitiū primū significauit: cui eā dixit legē carnis. vñ illud in tractatu de verbis apli sic ait. Semp pugna est in corpore mortis huius: qz ipsa cōcupiscētia cum qua nati sumus finiri nō pōt. q̄diu viuim⁹ quotidie minui pōt: finiri nō pōt. Que aūt est cōcupiscētia cū qua nati sumus: vitiū vticz ē qō paruulū habilē cōcupiscere facit: adultū ēt concupiscentē reddit: sic eni in oculo ceci in nocte vituz cecitatis ē: ꝫ nō apparet: nec discernit iter videtez ⁊ cecū nisi luce veniēte: sic in puero vitiū esse nō apparet: donec etatis ꝓuectioris tp̄s occurrat. Ex his dat intelligi qd sit originale pctm̄. s. vituz ꝯcupiscētie: qō in oēs ꝯcupiscētialiter natos p adā itrauit: eosqz ꝯmaculauit. Ūñ aug. i li. ō bapmo par. Adā pter imitatiōis exēplū occulta ēt rabe carnalis ꝯcupiscētie sue tabificauit in se oēs de sua stirpe vēturos. Ūñ Apl's recte ait. In quo oēs peccauerūt. circūspecte ⁊ sine ambiguitate dic̄ ō apl's. Siue. n. itelligat in quo hoie siue in quo pctō: sanū est. In adā. n. oēs peccauerūt vt i mā: nō solū eiꝰ exēplo: vt dicūt pelagiani. Oēs. n. ille vnꝰ hō fuerāt. i. in eo māliter erāt. Manifestū est itaqz oēs i adā peccasse q̄si in massa. Jp̄e eni p pctm̄ ē corruptꝰ: quos genuit oēs nati sūt sub pctō. Ex eo igit cōstituti sunt pctōres: ita ⁊ in illo vno pctō qō itrauit in mundu: recte oēs dñr peccasse: qz sic ab illo vno hoie: sic ab eodez vno pctō imunes eē nō p̃nt: nisi ab eiꝰ reatu per x̄pi bap̄m absoluant. alia g̃ ꝓpria sē pctā: in qbꝰ tm̄ peccāt quoz pctā sē: aliud ō vnū in quo oēs peccauerūt. i. ex quo oēs pctōres ꝯstituti sunt.

¶ Qō sit pctm̄ in quo oēs peccauerūt. s. origiale quod ex inobedientia processit.

HOc ē originale pctm̄ quo pctōres nascuntur oēs cōcupiscētialiter geniti: qō ex adā siue ex eiꝰ inobediētia emanauit: ⁊ i posteros ōmigrauit. Ūñ apl's cōsequēter p inobediētiā vniꝰ hois mltos dicit eē ꝯstitutos pctōres: que est actuale pctm̄. Cū añ dixerit p vnū hoiez pctm̄ itrasse i mūdū: ⁊ in eo oēs peccasse: qō de originali dictum est oporteret accipi.

¶ Exquo sensu dictuz est per inobedientiā vniꝰ multos cōstitui peccatores.

QUod g̃ ait. p inobediētiā vniꝰ multi cōstituti sunt pctōres: eo sensu dcm̄ eē itelligēdū ē: qz ex inobedientia ade. s. ex pctō actuali ade: ꝓcessit originale peccatum: quo oēs peccatores nascuntur: vt ⁊ in illo esset: ⁊ in omnes transiret.

¶ Oz peccatū originale in adā fuit ⁊ in nobis est.

VIde aug. Juliano hēretico nlla peccatū in paruulis eē ꝓfitēdi rñdēs apte asserit peccatū originale ex volūtate ade ꝓcessisse: ac p eiꝰ inobediētiā in mūdū itrasse. Querit. n. Julianꝰ p qd peccatū inuenit in par-

tulo: ita iquiēs. Nō peccat iste q nascit. nō peccat ille q genuit: nō peccat ille q ꝓdidit. Per q̄s igr̄ rimas iter tot p̄sidia inocētie pctī fingis ingressuz? Et rñdet ei scā pagina. p vnū hoiez pec catū intrauit i mūdū. p vni⁹ iobedientiā ait ap̄ls: qd q̄rit ampli⁹? qd q̄rit apti⁹? Itē ingt Julian⁹. Si p hoiez vnū pctī in mūdū intrauit. pctī vel ex volūtate vel ex nā ē. Si ex volūtate ē: mala ē volūtas q̄ pctī facit. si ex nā ē: mala est nā. Cui rñdeo ex volūtate pctī ē. Querit forte vtrū ori ginale pctī ex volūtate sit. rñdeo ꝓsus ⁊ origi nale pctī ex volūtate eē: q⁊ ℔ ex volūtate p̄mi hois semiatū ē: vt i illo eēt: ⁊ i oēs trāsiret.

¶ Obiectio quozūdā ꝓtra id qō supra dictuz est

omnes hoies in adam fuisse.

℔ ℔ alit qō diximus in adā fuisse oēs hoies: qdā vboz sectatozes sic obīci unt dicētes. Nō ois caro q̄ ab adam traducta ē: in eo fil̄ exīstere potuit: q⁊ m̄lto maiozis q̄ntitatis ē: q̄z fuerit corp⁹ ade. In quo nec tot ētt arhomi fuerūt: quot ab eo hoies descenderūt. Quocirca vez nō eē asserūt subaz vniuscuiusq̄ in p̄mo fuisse parente.

¶ Rñsio vbi aperit qual̄r in adā ꝑz rōnē semina lē: ⁊ quō ex eo descēderint. s. ꝓpagatiōis lege.

Quib⁹ rñderi pōt q̄ māl̄r atq̄ cāliter: nō formal̄r dī fuisse i p̄rio hoie: oē qō i būanis corpib⁹ nāliter ē. Descēditq̄ a p̄rio parēte lege ꝓpagationis: ⁊ in se actū ⁊ m̄lticatū ē: nll̄a exteriozi subā i id trās eunte: ⁊ ip̄m i futuro resurget. Fomētū qdē hz a cibis: ꝫ nō cōuertunt cibi in humanaz subaz q̄ fm ꝓpagationē descēdit ab Adā. Trāsmisit. n. Adā modicū qd ℔ subā sua i corpora filioꝝ: q̄ eos ꝓcreauit. i. qd modicū de massa sube ei⁹ diuisuz ē ⁊ ide formatū ē corp⁹ filij: suiq̄ m̄lticatiōe sine rei extrisece adiectiōe auctuz ē. Et de illo ita augñtato aliqd itidē separat. vñ formāt posterioꝝ corpa: ⁊ ita ꝓgredit ꝓcreatiōis ordo lege ꝓpagatiōis vsq̄ ad finē būani gn̄is. Itaq̄ diligēter ac perspicue itelligētib⁹ pz: omnes fm corpora in adā fuisse per seminalez rōnem: ⁊ ex eo descendisse ꝓpagationis lege.

¶ Auctate ⁊ rōne ꝓbat nihil extrinsecū cōuerti i humanā substātiā que ab adā est.

Quod vo nihil extrisecū in humanam corpis nāz trāseat: vitas i euāgelio significat dicēs. Oē qō itrat i os i ventrē vadit: ⁊ i secessuz emittit. Qō etiā rōne oñdi pōt ℔ mō. Puer q̄ stati post ortū moritur: i illa statura resurget quā habit⁹ erat: si viueret vsq̄ ad etatē. xxx. ānoꝝ nll̄o vitio corpis ipe dit⁹. Uñ ⁊ illa suba q̄ adeo ꝓua fuit in ortu: i rē surrectiōe tā magna erit: nisi sui m̄ltiplicatiōe in se. Uñ appet q⁊ ēt si viueret: nō aliunde: ꝫ in se augmētaret illa suba. Sicut costa ℔ q̄ fcā ē mu lier: ⁊ sicut panes euāgelici. Nō ificiantur tñ qn cibi ⁊ būores i carnē ⁊ sanguinē trāseāt: ꝫ nō in vitatē būane nāe q̄ a p̄mis descēdit parētib⁹. Que sola i resurrectōe erit: reliq̄ vo caro in quā cibi trāseūt tāq̄ superflua in resurrectōe ꝺponet. Que tñ ciboꝝ aliarūq̄ rez fomētis coalescit.

¶ Diuisio textus.

Postquaz determinauit lapsuz humane nāe q̄ntū ad pctī p̄moꝝ parē tū. In pte ista icipit determīare quō nā būana vitiata ē in posteris. Et diuidit i ptes duas. In p̄ma determīat de pctō qō a p̄mis parentib⁹ in posteros eoꝝ transiuit p carnis originē. s. de pctō originali. In z⁹ determīat de pctō qō trāsiuit in posteros p imitatio nē opis. s. de pctō actuali. z 4. di. (Post p̄dcā de pctō actua li ⁊c.) Prīa diuidit in duas. In p̄ma determīat de pctō ori ginali ostēdēdo an sit ⁊ qd sit. In sc̄a determīat q̄sdā ꝺditiōes ei⁹. zi. dist. (Sic̄ supest iuestigare ⁊c.) Prīa didit i. z. In p̄⁹ determīat de pctō originali fm vitatē. In sc̄a exclu dit q̄sdā obones gb⁹ pcti originalis traductio ipugnat ibi. (Qz ergo ait p iobediētia ⁊c.) Prīa diuidit in duas. In p̄⁹ oñdit aliqō pctī a p̄mis parētib⁹ in posteros trāsire. In z⁹ ingrit qd sit illō ibi. (Dic p̄ videdū est ⁊c.) Et diuidit i par tes duas. In p̄⁹ ingrit an sit pctī actuale vl̄ nō: qō dic ap̄ls p vnū hoiez i mūdū intrauisse: ostendens q⁊ ē pctī originā le ⁊ nō actuale. In z⁹ iterato ingrit qd sit illō originale pec catū (Qz diligēter inuestigādū ē ⁊c.) ¶ Circa p̄m tria fac. Prīmo mouet qōnē. Sc̄o excludit falsaz opionē quoꝝ dā ℔ exponētiū de peccato actuali tñ ibi. (Quibusdā pla cuit ⁊c.) Tertio oñdit ℔ itelligi de originali pctō ibi. (Et ē illud pctī originale ⁊c.) (Qz diligēter inuestigādum ē ⁊c.) Dic ingrit qd sit pctī originale. Et diuidit in ptes duas. In p̄⁹ ingrit qd sit fm genus mozis. In z⁹ qd sit fm genus nāe ibi. (Nūc supest videre ⁊c.) ¶ Circa p̄m duo fac. Prīo ponit q̄rūdā opionē q pctī originale reatuz tñ eē dicebāt ⁊ nō culpā. Sc̄o oñdit pctī originale culpā eē ibi. (Sed q⁊ originale pctī ⁊c.) (Qz ergo ait p iobediētiam ⁊c.) Dic excludit obones pctī originale ipugnantes. Et diuidit in duas. In p̄⁹ excludit obiectiōes q̄ ipugnāt directe pctī ori ginale. In z⁹ excludit obiectionē q̄ ipugnat peccatum ori ginale q̄ntū ad cāz eius q̄ est carnis traductio ibi. (Ad hoc aūt qō diximus ⁊c.) ¶ Circa p̄mū duo fac. Prīmo exclu dit obonē pelagy ex auctate ꝓcedētē. Sc̄o excludit obo nes duas Juliani q rōcinādo originale pctī impugnabat. Quaꝝ p̄⁹ icipit ibi. (Uñ Aug. Juliano ⁊c.) Sc̄a ibi. (Itē ingt Julian⁹ ⁊c.) (Ad ℔ aūt qō diximus ⁊c.) Dic excludit obiectiōes eoꝝ q pctī originale ipugnāt ex pte cāe eius q̄ est carnis traductio ex vno in quo oēs māliter fuerunt. Et circa ℔ tria facit. Prīmo mouet obiectionē. Sc̄o ponit re sp̄sionē ibi. (Quib⁹ rñderi pōt ⁊c.) Tertio ponit rñsionis ꝓfirmatiōez ibi. (Qz vo nihil extrisecū ⁊c.) Qō I.

Hic ē dupler qō. Prīma de pctō origi nali. Sc̄a de traductiōe carnis. ¶ Circa p̄mū querunt tria. Prīmo an p pctō p̄moꝝ parentū in nos isti defectus deuene runt: quos sentimus: sicut necessitas moziendi ⁊ b̄ per modum quo pena consequit culpā. Sc̄o vtrū defe ctus aliquis ex p̄mis parentibus in nos deuenire potuerit

qui rōnē culpe bēat. Tertio suppōsito q̄ sic querit quid sit originalis culpa q̄ a parētibus cōtrabitur.

¶ Utrū defectus quos sentimus sint nobis quasi pena pro (pctō p̄mi hois. I.

AD primus sic p̄cedit. Uidet q̄ defectus quos sentim⁹ nō sint nobis quasi pena p̄ pctō p̄mi hois inflicta. Sicut enim dicit Señ. mors est hois natura non pena. iter oēs aūt defect⁹ mors maior ē. vñ t finis terribilium a pbo in. 3. ethy. dr̄. g̃ nec ēt aly defectus pene deberēt dici qui nām humanā cōsequunt. ¶ P. q̄cūq; inueniunt in aliquibus ex eisdem p̄ncipys creata: fm rōnem vnaz in illis inueniunt: cū ex vnitate p̄ncipioz̄ pēdeat vnitas rei: sz mors: fames: sitis: t hm̄ inueniunt ex eisdez̄ p̄ncipys in hoie: ex q̄bus in alys aialibus. s. ex pugna ȝrioz̄: ex q̄bus corpus componit: cū igit in alys aialibus nō sint sub rōe pene nec in hoie tanq̄ pene erūt. ¶ P. nō magis peccanit homo q̄z angelus: imo minus: vt supra dictū est. 21. dist. sz angelus p pctm̄ nihil amisit de bonis nālibus sibi collatis: vt Diony. 4. c. de di. no. dicit. ergo nec hō. si igit de nā hois ēt: vt corpus snū esset icorruptibile t ipassibile: h̄ p pctm̄ nō amisisset. cū igit amiserit: videt q̄ non fuerit nāe: sz gre. ergo t priuatio boz̄ non sicut pena nām cōsequit: sz sicut nālis defectus. ¶ P. oīs vtus nāliter tendit in suum obm: sed vtutis concupiscibilis obm est delectabile fm sensum. ergo q̄ cōcupiscibilis moueat in illud h̄ nō est pena: sz hois natura: t similr de irascibili: t de alys viríb⁹: sz ex hoc causat pugna viriū inferioz̄ ad superiores q̄ vnaquēq; vtus in suum obm mouet. videt ergo q̄ hm̄ pugna sit nālis hoi t nō pena eius sic dr̄. ¶ P. nulli dr̄ esse pena si nō attingat ad illud q̄ vires nature sue excedit: sicut q̄ homo nō pōt volare nō ē sibi pena: sz ptingere ad videndū deū in sua ēntia oēs vires humane nāe excedit alias hō ex nālib⁹ in illud venire posset. ergo nec carētia visionis dine pena hois dici dz: t ita nihil eoz̄ q̄ pena eē dr̄ p̄mi pcti rōnez̄ pene habere vident.

Contra. Dis passio inuoluntaria pena est: sed mors ē passio maxime inuoluntaria: adeo q̄ nec senectus voluntatem nō moriēdi petro abstulerit: vt Joan. vltimo in Glos. dicit. ergo mors: t alia hm̄ sunt pene. ¶ P. vt pbs dicit in. 2. physicoz̄. t p̄mo de aīa. actus proprius fit in propria materia. vñ opz̄ pfectionē perfectibili ppriōnatam esse: sz anima rōnalis que est perfectio corporis humani fm suā nām icorruptibilis est. ergo t corp⁹ humanus nāliter icorruptibile est. si ergo corrumpit: hoc erit per defectū nāe: t ita erit pena. ¶ P. potētius nō vincitur a minus potēte: q̄ agens est nobilius patiēte: vt pbs in. 3. de aīa dicit. sed corpus humanū est nobilius alys inanimatis corporib⁹. si ergo ab eis patiat: hoc erit per ifirmitatē nature eius. ifirmitas aūt t defectus eius quod fm naturā in homine est: pena est. ergo passibilitas a talibus corporibus est in homine quasi pena.

Respondeo dōm: q̄ ea que sunt ad finē disponunt fm necessitatē finis: vt ex. 2°. physico. pz̄. finis aūt ad quē homo ordinatus est: est vltra facultatē nāe create. s. beatitudo: q̄ in visiōe dei cōsistit. soli enī deo h̄ cōnaturale est: vt ex dictis in. 23. di. pz̄. vñ oportuit nām humanā taliter instituī: vt nō soluz̄ bñret illud q̄ sibi ex p̄ncipys nālibus debebat: sz ēt aliqd vltra: per q̄ facile in finē p̄ueniret: t q̄ vltimo fini amore iherere nō poterat: nec ad ips tenēdū p̄uenire: nisi p̄ superēmā partē suā: q̄ est mēs: t intellectus: seu rō: in qua ymago dei insignita est: ideo vt illa pars in deū tēderet: subiecte sunt sibi vires iferiores: vt nihil in eis accidere posset: q̄ mētē retineret t impediret ab itinere in deū: t pari rōne corpus hoc mō dispositus est: vt nulla passio in eo accidere posset: per quā mētis cōtemplatio impediret: t q̄ hec omnia ex ordine ad finem: vt dictū est: homini inerāt: ideo facta deordinatiōe a fine per peccatū hec oīa in natura humana esse desiere: t relictus ē homo in illis tātum bonis q̄ eū ex nālibus p̄ncipys cōsequuntur. Et hoc expresse Dionysius dicit. 3. c. ce. hierar. Sic ingens. ppriū aūt p̄ncipiū habēs homo in gnōnibus corruptibilibus merito ad p̄ncipy ȝsitem ductus est finez̄. i. hoc ex pctō meruit: vt cū ex p̄ncipys suis ex q̄bus compositus est sibi corruptio deberet: q̄ reduceretur per peccatū ad talē finē q̄ suis p̄ncipys ȝgrueret: t h̄ accipitur ex hoc q̄ dictū est Señ. 3°. Terra es: t in terraz ibis. Scōm h̄ ergo dico q̄ isti defectus possunt ad nām humanaz̄ dupl̄r compari: vel ad eam fm q̄ in p̄ncipys nālibus suis tātū consideratur: t sic p̄culdubio nō sunt pene eius: sz nāles defectus: sicut ēt eē ex nihilo vel idigere cōseruatiōe est defectus quidā naturalis oēm creaturā ȝsis: t nulli est pena: vel ad eam p̄ut instituta est: t sic p̄culdubio pena sunt sibi: q̄z etiā ex priuatione eius quod gratis alicui conceditur postq̄ concessum est: puniri dicitur aliquis.

Ad primum ergo dōm: q̄ Señ. t aly pbi ȝsiderauerunt nām humanā fm ea q̄ ex p̄ncipys suis nālibus ipsaz cōsequunt. statuz enī illū p̄me cōditiōis scire nō potuerūt: quā nō nisi fides tz. t iō de morte nō nisi sicut de nāli defectu locuti sunt: q̄uis ēt nālis defectus aliquo modo pena dici possit. ¶ Ad scōm dōm: q̄ animalia alia nō sunt ordinata in finē qui facultatē nālē ipsorū excedat: t iō in illis tātū bonis creata sunt que eis ex p̄ncipys nālib⁹ debent. vñ nō est similis rō de hoie t de alys aialibus. ¶ Ad 3^m dōm: q̄ bona nālia dr̄ dupl̄r. vel prout sunt in se ȝsiderata fm q̄ nāe debent ex ppriis p̄ncipys: t sic nec hō nec angelus p peccatū aligd nāluz̄ amisit: vel in aliquo diminut⁹ ē: q̄z Diony. ēt integra data nālia in angelis peccātib⁹ pmanere dic: vel fm q̄ ordinant in finē vltimū. t h̄ mō i vtroq̄ bona nālia diminuta sūt: nō q̄dz penitus amissa: iq̄tū vterq̄ fact⁹ ē min⁹ habilis: t magis distans a fine p̄secutiōe: t ppter h̄ ēt hō gratuitis spoliat⁹ dr̄ t in nālibus vulneratus. Luc. 10. in Glo. ¶ Ad 4^m dōm: q̄ q̄cūq; multa cōueniūt ad cōstitutionē alicuius alicui eoz̄ pōt aliqd fm se ȝuenire nāl̄r fm nām ppriā: t aliqd cōuenit sibi fz nām totī⁹. sic̄ pz̄ de eltis in mixtiōez̄ corpis venientibus. fz h̄ g̃ dico q̄ vis ȝcupiscibilis nāle hz h̄ vt in delectabile fm sensuz tēdat: sz fm q̄ ē vis ȝcupiscibilis būana hz vlterius vt tēdat in suū obz̄ fm regimē rōnis: t iō q̄ in suū obz̄ tēdat irrefrenare h̄ nō ē nāle sibi iq̄tū ē būana: sz magis ȝ nām ei⁹ inq̄tū hm̄. t fm h̄ rōnē bñe pene pōt maxie cōsiderata nā būana fz q̄ tota ē sub regimīe rōnis: vt i p̄ma ȝditiōe fuit. ¶ Ad 5^m dōz̄: q̄ q̄uis nā būana p se nō possit i visiōez̄ dei ptingere: pōt tn̄ ad eā puenire cū adiutorio gre: t ex se hz habilitatē vt in illā pueniat. t silr ēt ex his que sibi gratis in p^a ȝditiōe collata fuere maiorē habilitatē bēbat cui⁹ habilitatis diminutio pena ē hois: si ad istitutionē ei⁹ referat: t sic carētia dine visiōis pena dr̄ fz q̄ nō noīat negationē tātū: sz ēt p̄uatiōez̄ quādā cū q̄dā obnoxitate: vt. s. dictū ē. Et q̄ alie rōnes vident ȝcludere q̄ ēt humane nature in suis p̄ncipys ȝsiderate isti defectus sint pena: iō ad eas ēt rñdendum est. ¶ Dōm g̃ ad sextū q̄ inuoluntariorū illa tātuz rōnez̄ pēne habēt que sunt volūtati subyciblia. volūtas enim nō tātum est possibiliū: sz etiā ipossibiliuz̄: et iō si alicui sit inuoluntariū illud q̄ ptāti volūtatis nō subiacet nō ppter h̄ rōnē pene hz: sic̄ q̄ aliqs ē breuis nimis in statura vel aliqd hm̄: t h̄ mō mors: t alia hm̄ inuolūtaria sūt. ¶ Ad 7^m dōm: q̄ iter aiam t corp⁹ oz̄ eē pportionē sic̄ potētie ad actū nō aūt sic̄ cōuenientiū in eadē nā seu ppriete: nō enīz opz̄ q̄ si aīa est sine q̄titate q̄ etiā corpus sit hm̄: silr nō oportet q̄ si anima est icorruptibilis nāliter: q̄ cor-

pus etiam hō sit. ¶ Ad octauū dōm: q̄ q̄uis corpus hominis simplr nobilius sit corpore ignis vrentis vel ferri secātis: inq̄tuz est nobiliori forma perfectum: nihil tamē phibet illa corpora nobiliora esse fm quid: inq̄tum. s. B habēt in actu: quod corpus humanū habet in potētia: vt calidita tem vel aliquid hō.

¶ Utrum aliquis defectus veniēs in nos p originē habeat (rōnem culpe. II.

AD secundū sic ꝓcedit. Uideť q̄ nullus defectus in nos p originē veniēs rōnez culpe habere possit. Ex hoc enim aliqd culpabile vituperabile est si malū sit qō est in potestate ei⁹ qui de hoc culpatur: nō enī vituperamur nisi ex his que in nobis sunt: vt phs in 3°ethy. dicit: sz illud qō p originē trahitur nō pōt eē in potestate eius q illud originalr trahit. q̄ ipossibile est q̄ aliquid p originē tractū rōnez culpe habeat. ¶ Ꝑ. fm Aug. oē peccatū est volūtariū: adeo q̄ si nō est volūtariū nō est pctū: sz illud qō per originē trahitur nō pōt eē volūtariū: qz act⁹ volūtatis originē volētis nō ꝓcedit. q̄ ipossibile est aliqd p originē tractū eē pctū vel culpā. ¶ Ꝑ. nullū accūs pōt trahi nisi subm suū traducať: sz subm culpe est aīa rōnalis q̄ cū nō sit extraduce: vt supra ꝓbatuz est: videť q̄ nec aliqd per originē tractū rōnē culpe hře possit. ¶ Si dicať q̄ traducť pctū per traductionē seminis. ¶ Cōtra. nihil dat alteri vel efficit in altero qō ipm nō hz: sz semē nō pōt eē subiectū infectionis culpe. q̄ nec ex eo culpa in aīam deuenire pōt. ¶ Ꝑ. nobilius nō patitur a minus nobili: sz aīa est nobilior corpore. q̄ corpus nō pōt agere in aīaz inficiēdo ipaz. ¶ Ꝑ. iniustū est vt culpa patris in filiū redundet: z q̄ filiꝰ ꝓ patre puniať: sz si ex hoc q̄ adā peccauit in omnes culpa redundaret originalr sequereť filiū p trāsgressiōe pris puniri. q̄ hoc dine iustitie nō competit.

Contra. ii. ad Ephe. dicit Apls. Eramus nā filij ire: sz nullus est filius ire nisi p hoc q̄ culpam hz. q̄ homo ex ipsa natiuitate culpā cōtrahit. ¶ Ꝑ. sicut dicit Anselmus homo si perstitisset iustitiā originalē in qua creatus est in filios pfudisset: sz sicut se hz iustus ad iustos: ita z peccator ad peccatores. ergo etiam qz peccauit culpā suam in alios generando transfudit.

Respōdeo dicēdo: q̄ circa hanc mām duplex error tangiť in lra. vnus ē eoz qui simplr peccatū originale negabāt: sicē error Juliani z Pelagij: z hic error veritati fidei nō ꝓsonat: qz sacroz necessitatē z redemptionis tollit: q̄ cōtra seruitutē peccati in qua nascimur ordinata sunt. Alius est error eoz q̄ pctū originale noīe ꝓcedentes fm rē negabāt: dicētes in puero nato nullā culpaz eē: sz solū obligationē ad penā. Et B manifeste iustitie dine repugnat: vt. s. aliqs obligetur ad penā q̄ culpam nō habz: cū pena iuste nō nisi culpe debeatur. Et iō bis euitatis simpliciter cōcedendū est etiā culpā per originē trahi ex parētibus vitiatis in pueris natis: qō q̄liter sit inuestigāduz est. Sciendū est igiť q̄ B tria defectus: malū: z culpa: ex superadditiōe se habēt. defectus eniz simplicem negationez alicui⁹ boni ipoztat: sz malū nomē ꝓuatiōis est. vñ carētia alicui⁹ etiā si nō sit natū hře defectus pōt dici: sz nō pōt dici malū nisi sit defectus eius boni qō natū est hři. vñ carentia vite in lapide pōt dici defectus: sz nō malum. homini vō mors est z defectus z malū. culpa aūt sup hoc addit rationē volūtary. ex hoc enī aliqs culpať q̄ deficit in eo qō per suā volūtatē hře potuit: vñ oz q̄ fm B q̄ aliqd rōnem culpe hz fz B rō volūtary in ipso reperiať: sicē aūt est qōdā bonū qō respicit nām: z qōdā qō respicit psonā: ita ēt est q̄dā culpa nāe: z q̄dā psone. vñ ad culpā psone regriť voluntas psone: sicē pz in culpa actuali que p actū psone cōmittiť. ad culpā vō nāe nō regritur nisi volūtas in nā illa. Sic g̃ dōz est: q̄ defect⁹ illius originalis iusticie q̄ homini in sua creatione collata est ex volūtate hoīs accidit: z sicē illud nāe donū fuit z fuisset in totā nām ꝓpagatū hoīe in iusticia psistēte: ita etiā z ꝓuatio illius boni in totā naturā producitur: q̄si ꝓuatio z vitiū nature. ad idē. n. genus ꝓuatio z habitus referunť: z in quolibz hoīe rōnē culpe hz: ex hoc q̄ p volūtatē ꝑncipij nature. i. primi hoīs iductus est talis defect⁹.

Ad primuz g̃ dōm: q̄ pctū originale cum nō sit vitium psone vt psona est. sz quasi p accidens inq̄tum psona hz talē nām: iō nō opz q̄ sit in potestate hō psone hunc defectū habere vel non habere: sz sufficit q̄ sit in ptāte alicuius qui ē in natura illa: qz ex B q̄ babēs aliquā naturā peccauit natura ifecta est: z per ons ificiť in oībus illis qui ab illo naturā trahunt. Et ideo pōt dici culpa nature: cū aliquis in nā illa subsistens per voluntatē defectum istum in totam nām creauerit. ¶ Et per hoc etiaz pz responsio ad scām. ¶ Ad 3ᵐ dōm q̄ pctū originale non traducitur per traductionez sui subiecti: qō est aīa rōnalis: sz per traductionē seminis: qz ex quo aīa pris p pctū ifecta fuit: segtur ēt iordinatio in corpe subtracto illo ordine quē natura instituta ꝓus acceperat: z ita ēt ex semine illo gnāt corpus tali ordine destitutū. vñ z aīa que tali corpori infunditur deordinationē culpe ꝓtrahit ex hoc ipso q̄ hō corporis forma efficit: cum oporteat pfectionē perfectibili ꝓportionatā eē: sicē ꝓpter aliquā corruptionē seminis ꝓtingit nōtiā defect⁹ in corpore ꝓlis ex illo semine gnāte: vt lepra: podagra: vel aliqua hō infirmitas: sz etiā defectus in aīa: vt pz in his q̄ a natiuitate naturalr sunt stolidi. ¶ Ad q̃tū dōz: q̄ lz semē nō habeat in se infectionē culpe in actu: hz tñ in vtute: sicē ēt pz q̄ ex semīe leprosi gnatur filius leprosus: q̄uis in ipso semine nō sit lepra in actu. ē. n. in semine vt⁹ aliq̄ deficiēs: per cuius defectū ꝓtingit defectus lepre in ꝓle: similr ēt ex hoc ipso q̄ in semie ē talis dispositio q̄ ꝓuať illa ipassibilitate z ordinabilitate ad aīaz quā in ꝓmo statu corpus humanū habebat: segtur q̄ in ꝓle q̄ est susceptiua originalis pctī efficiať originale pctū in actu. ¶ Ad 5ᵐ dōm: q̄ aīa nō inficiť p infectionē corporis q̄si corpore agente in aīam: sz p quādā collimitationē vnius ad alterū: qz forma recipiť in materia fm ꝺditionē ipsi⁹ materie: cū oē qō ē in altero sit in eo p modū recipiētis: z iō ex B ipso q̄ corp⁹ illa vtute ꝓuať qua pfecte erat subycibile aīe: segť ēt q̄ aīa illa vtute careat q̄ pfecte corp⁹ subditū regat: z talis defectus originalis iusticie culpa est nature: ꝓut ꝓsideraťur ons ex volūtate alic⁹ bñtis naturā. ex quo natura traducta ē. ¶ Ad 6ᵐ dōm: q̄ iniustū eēt q̄ fil⁹ ꝓ pctō pris penā sentiret: nisi ēt pctm pris in filiū trāsiret: vt iā filius nō ꝓ pctō pris: sz ꝓ pctō ꝓprio qō originalr trahť puniať.

¶ Utrū originale pctm sit culpa. III.

AD tertiuz sic ꝓcedit. Uideť q̄ originale pctm nō sit cōcupiscētia: vt in lra dr: nihil. n. est cā suy ipius: sz pctm originale est cā cōcupiscētie: vt patet ex verbis Apostoli: Ro. 7. Pctm occasiōe accepta p mādatū operatū est in me oēm ꝺcupiscētiā. q̄ pctm originale nō est cōcupiscentia. ¶ Ꝑ. nihil naturaliū pōt dici peccatū vel malū: sz cōcupiscibilis vis in hoīe est vtus naturalis. q̄ ipa nō potest dici peccatū originale: sz ipsa est p quā homo habilis est ad concupiscēdū. q̄ ꝺcupiscētia qua sumus habiles ad cōcupiscendum nō est peccatū originale: vt in littera dr. ¶ Ꝑ. sicut p motū cōcupiscibilis perturbať iudiciū rōnis: ita z per motum irascibilis: sed peccatuz originale cōsistit in deordinatione ipsius anime: fm q̄ inferioza superiorib⁹ nō obediūt. ergo nō solum cōcupiscētia: sz simili rōne iracundia peccatum dici dz originale. ¶ Ꝑ. defectus qui ex origine trahiť

rōnem culpe nō habet: vt dictū est: nisi fm q̄ ex voluntate habētis nām cōsequitur: sz multi defect⁹ corporales ex voluntate illa ꝓsequunt: vt necessitas moriēdi ꝛ hꝺ. g̃ nō solū ꝓcupiscētia: sed qlibet istoꝝ dz dici pctm̃ originale. ¶ P. inter alia q̄ hō p pctm̃ amisit ēt scia illa p̄uatus ē qua in primo statu pollebat: sz defectus scie ignorātia dr̄. g̃ ignorātia originale pctm̃ dici dz: ꝛ nō solum ꝓcupiscētia.

Contra ē qō dr̄ in Glo. Ro. 6. Nō regnet pctm̃ in vro mōtali corpe. i. fomes pcti. fomes aūt pcti cōcupiscētia ē. g̃ pctm̃ vr̄ ipsa ꝓcupia eē. ¶ P. sic̄ se hz ꝓcupia actualis ad actuale peccatū: ita se hz cōcupiscētia originalis ad originale peccatū: sz ꝓcupiscētia actualis ē ipsuz actuale peccatū. g̃ ꝛ ꝓcupiscētia q̄ p originē trahit̄ ē originale pctuz.

Respondeo dōm: q̄ in quolibz pctō est inuenire aliquid q̄si formale ꝛ aliqd māle. Si enī ꝓideremus peccatū actuale ipsa suba act⁹ deordinati materialr̄ in pctō se hz: sz deordinatio a fine formale in pctō ē: qz ex hoc rōnē mali p̄cipue hz. vñ dr̄ q̄ uersio ad bonuz cōmutabile est ibi sic̄ māle: ꝛ auersio a bono icōmutabili ē sicut formale: ꝛ hoc cōtingit ex hoc q̄ ēt in actu pfectio vtutis ex ordine ad finem est forma actus sic̄ aūt peccatū actuale cōsistit in deordinatiōe actus: ita ēt peccatuz originale ꝓsistit in deordinatiōe nāe. vñ oz q̄ ipe vires deordinate: vel deordinatio virium sunt sic̄ māle in pctō originali: ꝛ ipsa deordinatio a fine sit ibi sic̄ formale. Illa aūt pars q̄ per se nata est ꝓiungi fini est ipsa volūtas q̄ hz ordinē finis oibus alys partib⁹ ponere: ꝛ tūc destitutio ipsi⁹ volūtatis ab illa rectitudine ad finē: quā habuit in istitutōe nāe in pctō originali formale est: ꝛ hoc est p̄uatio originalis iusticie. vires aūt appetitus sensibilis sunt nate recipere ordinē ad finē ab ipa voluntate fm q̄ sibi subiecte sunt: ꝛ iō subtractio illius vinculi: quo quodāmō sub ptāte voluntatis recte detinebat̄ māle in pctō est. Ex hac aūt subtractiōe: segtur q̄ vnaq̄q vis in suū obm̃ iordinate tēdat ꝓcupiscēdo illud: ꝛ iō ꝓcupiscētia q̄ habiles sumus ad male ꝓcupiscēduz peccatū originale dr̄. q̄si māle in pctō originali exñs. est enī ꝓiderare māle ꝛ formale in actibus moralib⁹: sic̄ in rebus artificialibus in q̄bus mā de toto p̄dicat̄: vt possit dici cultellus est ferr̄. Et sil'r de pctō p̄dicari pōt illud qō ē māle in ipso. ꝛ p hunc modū peccatū originale ꝓcupiscētia dr̄.

Ad primum ergo dōm: q̄ ꝓcupiscētia dr̄ dupl'r. scz ipse actus ꝓcupiscēdi ꝛ ipsa habilitas ad ꝓcupiscēdum: ꝛ actus ex habilitate causat̄. vñ nō est icōueniēs si peccatū originale qō ꝓcupiscētiam actualē causat habitualis ꝓcupiscētia eē dicat̄. ¶ Ad 2m dōm: q̄ differt dicere potentē ꝛ habilē: q̄ enī aliqs sit potens ꝓcupiscere ē ex potētia ꝓcupiscibili: sed q̄ sit habilis ad cōcupiscendum est ex aliquo habitu: vel ex eo qō per modum habitus se hz. Contingit enīz vt etiam p̄uatio aliqua habilitatē quādam reliquat: inq̃ntum p̄uatur aliquid qō ipedimentuz p̄stare posset: ꝛ ita dr̄ concupiscentia habitualis eē peccatuz originale: nō quidē vis cōcupiscibilis: neq; iteruz aliqs habitus qui aliquid positiue dicat: sz ipsa habilitas q̄ relinquitur in inferioribus viribus ad iordinate concupiscenduz: ex hoc q̄ ab appetitu subtrabitur retinaculum rōnis quo detinebatur ne effrenate posset in sua obiecta tendere. ¶ Ad 3tium dōm: q̄ concupiscentia nō dicit̄ esse māle in pctō fm q̄ denominat̄ a vi cōcupiscibili que ꝓtra irascibilem diuiditur: sed hz q̄ sumit̄ ab appetitu sensualitatis qui in vtrāq; vim diuiditur. s. irascibilem ꝛ concupiscibilez. ¶ Ad 4tum dōm: q̄ vt in scō phy. dicit̄ peccatū ꝛtingit in his que ad finē ordiata sunt fm q̄ a suo fine deficiūt. ꝛ ideo in partibus anime in illis p̄cipue est peccatuz hominis fm quas homo ordinatur in finem: ꝛ qz appetitus est tendēs in finē: ideo in appetitu p̄cipue peccatum consistit: ad finem aūt hominis ordinatur appetitus rōnis qui est volūtas immediate: appetitus aūt sensibilis mediāte: inq̃ntum. s. ordinez finis ex voluntate rōnis recipiunt: ꝓpter quod dicunt̄ aliqualiter rōni obaudibiles: vt ph̄s dic̄ in fine p̄. ethy. ꝛ ideo defectus ordinis in appetitu voluntatis est formale: ꝛ completiuū originalis peccati quod est p̄uatio rectitudinis voluntatis que inerat fm originalē iusticiam: defectus aūtez ordinis in appetitu iferiori est nāliter in peccato se habēs: ꝛ hoc est ꝓcupiscentia: vt dictū est: ꝛ ideo nullus alius defectus nature ex parte rōnis nec ex pte sensibilis partis originale peccatum dr̄ nisi cōcupiscentia sicut materiale: ꝛ p̄uatio originalis iusticie: sicut formale. ¶ Ex quo pz rūsio ad gntum: qz ignorantia non per se respicit voluntatem. vnde etiā defectus ille: sicut ꝛ alȳ retinent rōnez pene sed nō culpe: ꝛ si inueniatur ignorantia originale peccatum dici intelligendum ē de ignorantia p̄uante illam scientiaz que includitur in originali iusticia. nullus enim est iustus vel temperatus qui non sit prudens: vt in 6to ethic. dr̄. ꝛ ad h̄ attendens Socrates dixit. omnez virtutē esse sciam: ꝛ omne vitium eē ignorantiā: vt ibidem narrat.

Qō II.

Deinde querit̄ de traductione carnis a parētibus per quā originale peccatum trahitur. Et circa hoc querunt̄ duo. Primo vtruz alimentum in veritatem humane nature cōuertatur. Secūdo. vtrum ex alimento semen decidatur.

¶ Utrū alimētū trāseat in veritatē humane nāe. I.

Ad primuz sic ꝓceditur. Uidet̄ q̄ alimentum in veritatē humane nature nō transeat. Quicqd enīz sumptum emittitur ad vtilitatē humane nature nō ptinet q̄ semp eadem manet: sz omne quod per os sumitur in ventrē vadit: ꝛ in secessum emittit̄: vt dr̄ Matth. 15. Ergo nutrimentū quod per os sumit̄ in veritatez humane nature non transit. ¶ P. veritas vniuscuiusq; rei est in eo qō fm spēm est. illud aūt quod per modum nutrimenti aduenit per modum materie se hz: vt in scō de gnōne. dr̄. sz caro fm mām non fit caro fm spēm: vt ex p̄mo de gnōne pz. ergo nutrimentū in veritatē humane nature non transit. ¶ P. illud ad veritatē humane nature pertinet in quo calor cōueniens radicat̄: sed tale humidū vt medici dicūt consumptuz non restauratur: vt patet in his qui tertia specie ethice laborāt que incurabilis est ex eo q̄ tale humidū non restauratur. Cum igitur omne illud in quod alimentū cōuertit̄ post cōsumptionē restaurari possit: videtur q̄ nutrimentū in id qō ꝓprie ad veritatē humane nature pertinet non mutet̄. ¶ P. omne id in quod cibus cōuertitur ēt p calorē cōtinuo agentē dissoluit̄: vt fluens ꝛ refluens idez iudicet̄: sz nō pōt esse q̄ totū qō est in corpore sit fluēs ꝛ refluens: vt ꝓbabitur. ergo oportet aliquid in corpore eē manens in quod alimentum nō ꝓuertatur. h̄ autē precipue ad veritatē humane nature pertinet. ergo alimētum in id qō per se est de veritate humane nature nō mutat̄. Probatio medie. si nō eēt aliquis p̄manens fixum in corpore humano: tūc cōtingeret q̄ quelibz ps eius posset euanescere aliq̄ alio in eius locū substituto: ꝛ per eandē rōnem sic cōtingeret in toto: sic̄ in qualibz eius pte. cōtingeret ergo q̄ de illa mā que p̄mo fuit in corpe alicuius hois nihil in fine remaneret: sz veritas indiuidui est ex varitate materie. ergo nō eēt vnus numero homo in fine vite ꝛ in p̄ncipio: quod est absurduz. ¶ P. nulla vtus nālis debilitatur multiplicata mā sibi conuenienti: sed solum per admixtionē alicui⁹ extranei: sz virtus conuersiua in homine debilitatur in fine vite: alȳ homo in infinitum posset augeri ꝛ viuere. ergo h̄ cōtingit per admixtionem extranei: sed nihil admiscet̄ ad

mām illam in qua virtus conuersiua pr̄ius fundabatur: ni si quod est ex alimento generatū. ergo hoc qō est ex nutrimento generatum est extraneum ei in quo veritas nature fundatur: ꝛ sic idez quod p̄us. ¶ P. natura facit vnūqdq; faciliozi modo quo fieri potest. deus autem multo ordinatius q̄ natura operat̄: cum igitur facilioz modus augmentandi aliquid sit per multiplicationē materie q̄ per cōuersiones alterius in id quod augetur: videt̄ q̄ iste modus diuine ꝓuidentie competat: vt. ſ. corpus humanuz augeatur nullo exteriozi in illud transeunte: sed sola ei⁹ materia multiplicata: ꝛ sic idem quod p̄us. ¶ P. ea que sunt vnius speciei per eandē rōnem suum complementū consequūtur: ſz quidam paruuli defuncti in resurrectiōe perducent̄ in cōpletaz q̄titatē: nō per additionē nutrimēti: ſz per multiplicationē materie. q̄ēt hoc modo aly hoīes in q̄titatē cōplet̄ perducentur: ꝛ sic idem quod p̄us.

Contra est: quia ſm p̄m p̄mo de gnōne: nihil nutrit carnem: niſi qō est potētia caro: ſz omne qō ē in potētia ad aliquid mutatur in id per actionē eius quod est in actu. q̄ nutrimētū in illam carnem q̄ ad vltatem nāe pertinet transmutatur. ¶ P. nutrimētū in p̄ncipio est dissimile: ſz in fine est sile: cū nihil niſi suo simili nutriat̄ ꝛ foueatur: ſz illa sunt similia q̄ eandē formā cōmunicant: cuz igit̄ vltas nature a forma sit: videt̄ q̄ illud qō nutrit in fine ad vltatē nature ipsius nutriti perducatur.

Respōdeo dōm: q̄ circa hoc sunt multe opiniones. ¶ Quidā posuerūt: vt in lr̄a magr̄ sentire videt̄: q̄ illud qō ex parentibus decisum est: est illud solū in quo vltas hō̄ nati cōsistit. hoc autē in maiorē q̄titatē excrescit oīno saluatum: ita q̄ nihil sibi addit̄ vt maiorem q̄titatem recipiat: ſz tota q̄titas hominis completi p multiplcationē illius materie efficitur: et hoc tm̄ esse dicūt qō in resurrectione resurget. ⁊ Reliquū autē quasi superfluū deponet̄. ⁊ Ponunt etiā alimenti sumptionē necessariaz eē nō gdem ad augmentū vt nutritiua augmentatiue deseruiat: neq; iterū ad restaurationē deperditi: ſz solū in fomētū calozis nālis: sicut quādo liquefit aurū admiscetur sibi plumbū ne aurum cōsumat̄: sed solū plumbū. ¶ Dec autē positio irrationalis videt̄ ex duobus. ſ. ex parte ei⁹ quod augetur: ꝛ ex parte alimenti quod aduenit. non. n. pōt fieri augmentū: niſi ſm hoc q̄ materia que p̄mo est terminata sub paruis dimēſionibus: postmodū ad maiores dimensiones perducit̄. hoc aūt nō pōt fieri niſi dupl'r. vel ita q̄ de materia tm̄ sit sub magnis dimensionibus q̄tuz sub paruis: ꝛ talis mutatio de paruo in magnū necessario fit p rarefactionem. Densum. n. ꝛ rarū in hoc differunt: q̄ in raro est parū de mā sub magnis dimensionibus. ꝛ in denso multum sub paruis: vt ex. 4. phy. p̄z. vl' ita q̄ plus de mā sit sub magnis q̄ sub paruis. ℔ aūt nō pōt ꝛtingere niſi vl' qz est mā de nouo creata. vel p hoc q̄ illud quod erat mā alteri⁹ corporis efficitur mā huius in hoc illo corpore trāsmutato. vnde ēt Augu. sup Geñ. ad lr̄am. li. io. dicit. q̄ nihil est absurdius q̄ putare vlluz esse corpus: qō manēte nature sue q̄titate vndiq; crescat niſi rarescat: cū nullū fiat augmētum corporis niſi p additionem vel rarefactionē. augmentū autē corporis humani cōstat q̄ p rarefactionē non fit: nec iterum per additionem māe de nouo create: qz mām oīum simul creauit deus: vt sancti dicunt. ⁊ Restat ergo vt fiat augmētū humani corporis p hoc q̄ addit̄ mā que superat forme alterius corporis illo corpore in corpus humanū ſm vltatē cōuerso: ꝛ hoc est nutrimentū: nec pōt exponi dictū Augu. vt gdā dicūt q̄ Aug. loquat̄ ſm cōem modū quo res crescūt: qz ſm hoc ꝓbatio sua ꝫ Tertulianū nihil valeret q ponebat aīam crescere: ſz nullo mō diminui. Magis aūt cōis ē modus augmēti quo corp⁹ humanū crescit q̄ quo aīa crescaret: simul enī etiā ſm Tertullianū crescēte corpore crescit aīa. ⁊ Nec iterū pōt dici sic dicūt: q̄ faciēda est vis in ℔ q̄ dicit manēte sua q̄titate: vt sit sensus: corpus manēs in sua q̄titate: ita q̄ q̄titas eius nō sit augmentata neq; per additionē neq; per multiplicationē nō crescit nisi per rare factionē. Cū igit̄ augmētū ꝓprie sit q̄titatis nō pōt itelligi q̄ corpus crescat ꝛ maneat eius q̄titas ſm eandē dimēſionē: ſz opz itelligi qō dicit manēte q̄titate nāe sue: vt nulla q̄titas adyciat̄: vel q̄ eiusdē nature sit: sicut aurum adiungit̄ auro. vel q̄ eandē nām in ipsa ꝫiunctione accipiat: sic cibus aduenit carni. vñ p hoc q̄ dr̄: manente ꝛc. nō remouetur niſi additio similis in nā. Si. n. itēderet remouere multiplicationē: tūc ꝓbatio sua nihil valeret: qz multo ꝓbabilius posset dici si aīa eēt corp⁹: q̄ p multiplicationē quā ponunt crescere: q̄ dicat̄ de corpore hoīs: qz ſpūalioz est. Ex parte aūt ei⁹ qō addit̄ apparet ēt falsitas: qz sic ſumptio alimēti nō eēt per se itenta a nā: ſz per accidēs tm̄: vt. ſ. alicui nociuo occurreret. ſ. calozi nāli digerēti: ꝛ si trāsmutatio cibi nō eēt p se nēcia ad corp⁹ humanuz: tūc calor cōuertens eēt superfluus: ꝛ sic in operibus nāe a deo īstitute multa superflua ꝛuenirent̄. ¶ Sustinētes tamē hāc positionē tres modos adinueniūt in eius assertionē: quoz quēlibet facile est ꝛfutare. ¶ Quidā nāq; dicūt q̄ ℔ talis mltiplicatio fit miraculose opatione dīna: sic̄ etiā panes euāgelici multiplicati sunt. Jo. 6. Sz istud expressam continet falsitatem: dum opus nature in miraculū conuertit̄. Et preterea. etiam in illoz panuz multiplicatiōe nō est remotū: imo forte est necessariū factā fuisse additionē materie per ꝛuersionē alioz corpoz in panes vtute diuina. Jstam autē cōuersionez cibi in carnē verā natura facere pōt que transmutat id qō ē in potētia in actu: q̄uis successiue compleat: quod deus subito facit. quod aūt nature possibile est operationi nāe a deo cōmittitur: qui vnicuiq; dat pfectionē ſz q̄ capax est. vñ nō oz ad miraculū cōfugere. ¶ Alȳ dicunt q̄ cū in corpore humano sit multuz de gnta essentia: q̄ multiplicatio corporis humani est ſm q̄ multiplicat̄ gnta essentia. vnde sic̄ lux solis multiplicat̄ in seipsa diffusa p aerē: ita etiā corpus humanū sine additiōe alicuius extrinseci. Sz hec adinuētio cōtinet duas falsitates. ⁊ Prima est: qz corpus gnte essentie nō venit in compositiōe humani corporis: niſi ſm virtutem tm̄: cuz neq; sit commiscibile: neq; diuisibile: neq; extra locum ꝓprium posit esse. Secunda est: qz diffusio lucis non est per multiplicationem alicuius materie: cum lumen nō sit corpus: ſz est multiplicatio formalis tm̄: sicut est etiam in qualibz alteratiōe ꝛ generatione q̄ agēs multiplicat formā suam in materia. ¶ Alȳ vero alium modū adinueniūt. dicūt enim q̄ mā p̄ma: q̄tum in se est: caret oī q̄titate ꝛ forma. ergo equaliter se habz ad recipiendū oēs quantitates: sicut ad recipiēdum omnes formas. vnde q̄tumcūq; parum sit de materia prima in quouis paruo corpore potest recipere q̄tamlibz q̄titatez: adeo q̄ ex grano milȳ totus mundus fieri pōt. nec mirum: cum ex mā punctali totus mūdus sit factus: cum enim mā q̄titate careat idiuisibilis est: ꝛ ad modū p̄ncti se habēs. Jste aūt modus multipl'r deficit. ⁊ Primo: qz imaginat̄ idiuisibilitatez māe ad modum puncti: vt sic ex mā mūdus sit factus per quādam quasi extensionem: sic̄ si res parua in magna extenda tur. hoc autem non est verum. Materia enī dicit̄ indiuisibilis per negatiōez totius generis q̄titatis. ⁊ Punct⁹ autez est idiuisibilis: sic̄ q̄titatis p̄ncipiū situz determinatuz habēs. vñ ex mā res q̄ta efficit̄ nō per extēsionem loquēdo de mā: prima: cū extensio nō sit niſi eius quod alicuius q̄titatis erat: sed per quantitatis susceptionem. Secundo ꝛ si prima materia prout in se consideratur nullam q̄titatem habeat: nō tamē sequitur q̄ sit in potentia respectu cuiusli

bet ꝯtitatis imaginabilis:cū enīz ꝯtitates determinate ꝛ omnia alia accidētia ſm exigētiaz forme mām recipiant: eo ꝙ ſubiecta mā cuz forma eſt cauſa coꝝ que inſunt:vt in ꝓmo phy.dicit:opz ꝙ mā ꝓma ad nullā ꝯtitatem ſit in potentia niſi que competat forme naturali que in mā eſſe poteſt.mā vero ꝓma nō eſt in potētia ad alias formas: niſi ad illas que ſunt in rerū natura:vel p ꝓncipia nālia educi poſſunt.Si enī eēt aliqua potētia paſſiua in materia cui nō reſponderet aliqua potentia actiua in reruz natura illa potētia paſſiua eſſet ſupflua:vt Cōmētator dicit.ꝛ ideo mā prima nō eſt receptibilis maioris ꝯtitatis ꝙ ꝯtitatis mūdi. ꝓpter qō in 3° phyſi.dicitur.ꝙ nō eſt poſſibile magnitudinez augeri in infinitum loquēdo naturalr. Tertio.qz ſi materia eadē que ꝓmo ſub paruis dimēſionibus erat ſub maioribus dimenſionibus fiat:nō pōt hoc accidere niſi per rarefactionē:vt dictū eſt:ꝛ iſte modus nō cōpetit in augmentatione coꝛporis humani:vt per ſe pz.Quarto.qz quādo loquimur de mā exiſtente in hac re iaz dimittimus cōſideratione materie abſolute:non enī poteſt accipi illud materie quod eſt in hac re:niſi ſm ꝙ eſt diuiſum ab illa parte materie que eſt in re alia.diuiſio autē nō accidit materie: niſi ꝛz ꝙ conſideratur ſub dimenſionibus ſaltez interminatis:qz remota ꝯtitate:vt in ꝓmo phyſi.dicitur.ſubſtātia erit indiuiſibile.vnde cōſideratio materie buius rei eſt ꝯſideratio non materie abſolute:ſed materie ſub dimenſione exiſtentis.vñ nō opz vt ꝙ conuenit materie inꝯtum eſt abſoluta ꝛ ꝓma ꝙ conueniat materie exiſtenti in hac re: ꝓut accipitur vt in hac re exiſtēs:quia ex hoc ipſo receditur a cōſideratione materie ꝓme. vnde materia que eſt in hac re exīs non eſt in pō ad totaz ꝯtitatē mūdi:ſz vſqz ad determinatum quid ꝯtum per rarefactionē poteſt cōſequi:ꝛ hoc non excedit raritatez ignis:qz nulla raritas pōt eē maior:vt Cōmentator in 4° phyſico.dicit.ꝛ ſic patet ꝙ hec poſitio tam in ſe falſitatem cōtinet ꝙ etiaz in modis adinuentis ad eī expoſitionē.ꝛ ideo alioꝝ poſitio eſt cōcedentiū quidez cuz ꝓmis ꝙ aliquid eſt in humano coꝛpore.ꝛ ſimilr in alys coꝛporibus que nutriunt:per qō ꝺdē ſemp manet fixū toto tē poze vite ſm determinatā ptē materie in quo ꝓncipalr veritatē humane nature ꝺſiſtere dicunt.aliquid aūt eſt aliud quod ſupfluit ꝛ refluit.i. aduenit ꝛ cōſumitur. B aūt eſt qō ex cibo generatuz eſt. Differūt tamē a ꝓmis in hoc ꝙ dicūt ſumptionē alimenti nō ſolū in fomentū caloris nālis neceſſariā eſſe:ſz etiā in augmētū ꝯtitatis:non enīz poſſet illud qō ꝓmo a gīantibus deciſuz eſt:qō ꝺdē ꝓmanēs eſſe dicūt in tantā ꝯtitatē extēdi ꝯta eſt:ꝯtitas humani coꝛporis niſi adderet aliqua mā que ſimul cuz mā preexiſtente ꝯtitatē totā reciperet ſine aliqua rarefactiōe. Et B ꝺdē qō eſt ꝓmanens dr diffundi p totū.ꝛ ſilr illud qō eſt aduenīēs ꝛ recedēs ad modū q cōtingit in mixtiōe vini ꝛ aque. vinū enī nō excreſcit in maiorē ꝯtitatē:niſi p additionē aq̄.q̄ ꝺdem in vinū cōuertit:ita tñ ꝙ vtus vini ſemp in illa parte materie manet magis:q̄ ꝓus ſub forma vini inerat.ꝛ ſm hoc ponūt iſti ꝙ illud qō eſt ex alimēto generatū nō eſt oīno alienū a vitate humane nature:ſicut ꝓmi dicebāt:ſz eſt ſcōario ad ipſaz ptinēs: ſm ꝙ eſt neꝯium ad debite ꝯtitatis cōplemētū.vñ nō totū B in reſurrectione deponet qō ex alimento cōuerſuz eſt:ſz reſeruabit tñ ꝯtū expedit ad pfectiōez ꝯtitatis.ꝛ hȝ pōnis ꝓmus auctor inuenit Alexāder Lōmētator.vt Auerroys in lib° de gnōne dicit.Sz iſtud nō videtur veritatē hr̄e:cū.n.de natura caloris ſit vt humoꝛē cōſumat:calozis dico ignei:oz ꝙ caloꝛ ignis q eſt inſtm aīe vegetabilis:vt ī 2° de aīa dr̄.idifferenter ꝯtū in ſe ē omne humidū cōſumat.vñ nō pōt efficax ratio iueniri:q̄re aliqō humidū ſignatū ꝑmaneat in tota vita. Et preterea ꝛz B ſumptio alimēti nō eſſet ꝓmo ꝛ p ſe neꝯia ad reſtaurationē deperditi:ſz ſolū ad augmētū.cōſtat tñ ꝙ opus augmēti ꝓſupponit opus nutrimēti:ꝛ illud tñ nutrit in quo deꝑditio facta eſt:qō p nutrimētū reſtaurat.vñ ſi nō eſſet cōſumptio: niſi eī qō ꝓpter augmētū ꝓncipalr aſſumitur:nutrimētuz nō eēt niſi p augmētū. ¶ Et ꝓterea cōcedi pōt:ꝙ illud qō in carnē ꝺuertit p vtutē formatiuā in ꝓn° gnōnis ad maiorē pfectiōez ſpēi pducit:ꝯ illud qō poſtmodū p actū nutritiue ꝺuertit:cū ſemp ꝺueniat gnō alicuius qō p ſe generat eē pfectioꝝ ꝯ illa qua aligd accipit ſpēm alicui° p ꝺmixtionē ad illud:qz qō ꝺmiſcetur aliquo mō alterat nāz eius cui admiſcet:vt pz in vino qō in vite gnat:ꝛ qō ex admixtiōe aque ad vinū accreſcit.Et ſic ēt videmus ꝙ ex humido nutrimētali adueniēte imutat coꝛp° nutritū:vt aſſequat ī aliquo cōditiōes ciboꝝ ex qbus nutrit.Oz tñ ad B ꝙ fiat nutritio vel augmētū ꝙ B carnis qō ex cibis gnātū eſt cū carne preexiſtēte miſceat.Q̄ñcūq; aūt fit mixtio aliquoꝝ differētiū:vel ſm ꝺriam qualitatē:vel ſm puritatē ꝛ ipuritatē eiuſdē.mixtiōe cōpleta nō retinet vnūqōq; qualitatē ꝓpriā:alʒ admixtio eēt ex reb° ſaluatis:ꝛ eēt cōpoſitio tñ:ſz opz vt totū ſil' vnā formā accipiat q̄ eſt mediū:vt pz ī mixtione vini ꝛ aq̄:qz poſt mixtionē non remanet ibi aliq̄ pars ſignata babēs cōpletā vtutē vini:ꝛ babēs aligd eā debilr: ſz totū eſt babēs eā mediocriter.vñ nec eſt poſſibile vt cōpleto actu nutritiue ꝛ augmētatiue remaneat aligd ſignatū ꝺplete ptcipās nām ſpēi:ꝛ aligd icōplete:ſz totū vnifoꝛmiter.Aſſumit ēt in aſſertionē ſue opīonis diſtinctionē pbi de carne ſm ſpēm ꝛ ſz mām:ꝛ medicoꝝ de humido nutrimētali ꝛ radicali.Sz ꝙ neutra eaꝝ ꝓ eis faciat in rñſione ad argumēta patebit. ¶ Tertia pō ē quā ponit Auerr.in ꝓmo de gnōne dicēs:ꝙ nihil māe pōt accipi in coꝛpe ſignatū qō ſit fixū ꝛ ꝑmanēs:ſed totū gcgd ē in coꝛpe pōt dupliʒ ꝺſiderari vl' ex pte mātē:ꝛ ſic nō ē ꝑmanēs. vel ex parte forme ꝛ ſpēi:ꝛ ſic eſt ꝑmanēs.Cōparat enī Ariſt.in ꝓ de gnōne trāſmutationē cibi in carnē aduſtioni ligniꝝ.Uidem° enī ꝙ ſi ignis accendat ꝛ ꝺtinue ligna addant ſm ꝙ alia cōſumunt ꝙ forma ignis ſemp manebit in lignis:ſed tñ mā q̄li bet ꝺſumit alia mā ſibi ſuccedēte in q̄ ſpēs ignis ſaluabit: ꝛ ꝛz B ēt illud qō ptinet ad ſpēm ꝛ formā carnis ſemp manebit:ꝯuis illud qō recipit hāc formā ꝺtinue ꝺſumat ꝛ reſtaurēt. Dec autē poſitio differt a duab° ꝓmis in B ꝙ non ponit aligd māe poſſe ſignari qō ſemp maneat:ſed quelibz pars ſignata ex B ꝙ eſt materie in ipa hȝ ꝙ fluat ꝛ refluat: ita tñ ꝙ illud qō eſt forme ſemp maneat. ꝓme vo opīones ponebāt aligd materie ſignatuz ſemp eē permanēs:in quo ꝓmo ꝛ ꝓncipalr veritas humane nature ꝺſiſtebat:ꝛ etiā in hoc differt:qz ꝓma opinio ponebat alimētū nullo mō in veritatē nature cōuerti.Scōa aūt ponebat cōuerti qdē in id qō ē ſcōo de vitate humane nature:ſz nō ꝓmo. Dec aūt tertia ponit cōuerti in illud qō ſimplr ꝛ ꝓmo eſt de vitate humane nature:ꝯuis.n.illō qō ꝓmo in carnē conuerſuz ē:pfecti° ſit ſpēm carnis aſſecutū ꝯ illud qō ex cibis aggnāt: tñ aduenīēte cibo in fine digōnis fit admixtio:vt totū vnifoꝛmiter vitatē ſpēi ſuſcipiat ſine aliq̄ diſtinctiōe:ꝛ ſm B ēt ꝙ oz ī reſurrectiōe tñ de eo qō ex alimēto aggnātū ē reſurgere ꝯtū ptinet ad ꝺplemētū debite ꝯtitatis: et huic pōniter oēs magis cōſentio ſine ꝑiudicio aliarū.

Ad primuz q̄ dōz:ꝙ ex illa auctē nō pōt bri ꝙ ō eo qō p os aſſumit nihil remaneat:qō ī veritatē carnis trāſeat:qz B dictio oīs nō ōſignat totū integrate:ſz totū ī ꝯtitate.vñ ñ oz ꝙ to™ p ſeceſſū emittat:ſz qō ō q̄lz aligd ſecedat:ꝛ B ē neꝯiū: qz oz puri ab ipuro ſepatōez fieri.nll's āt cib° aſſumit ī q̄ nō oporteat aligd ipuritatī eē ex B ꝙ ī pn° ē diſſilis.vñ ſi ad ſilitudinē reduci ōbeat oz ꝙ tollāt ille ptes ꝛz q̄s diſſilitudo erat.v.g. Si in cibo dñent partes terreſtres magis ꝯ ī eo qō nutrit:oz id qō terreſtre

est remoueri: ⁊ qō subtilio est assumi: ⁊ silr ēt q̄cūq; ptes magis diuenī. ¶ Ad scōm dōm: q̄ fm tertiā opinionē nō ē diuersa caro fm mām distincta q̄ dō caro fm mām ⁊ caro fz spēm: fz eadē fm numerū caro dō fm spēm inq̄tū pticipat formā ⁊ ppietates ꝯsequētes spēm. fm mām dō inq̄tū ex mā cōsistit. Et q̄ hic sit itellectus Aristo. pz ex vbis ꝯmen. exponētis hoc mō. ⁊ iterū ex vbis pbi in lra positis. dicit. n. q̄ hoc modo est distinguere: qō est fm spēm ⁊ fm mām in carne ⁊ osse: sicut ⁊ in vnoquoq; alio: qō hz formam in mā. Cōstat aūt q̄ talis distinctio nō pōt fieri in lapide ⁊ aq̄: vt dicaī pars fm spēm q̄ ex pmis gnāntibus tracta est: ⁊ pars fz mām que ex nutrimēto aduenit: ⁊ ita pz q̄ nec in carne ⁊ osse ℔ itelligendū est: fz modo p̄dicto: vnde obiectio ꝓcedit ex malo itellectu vboz pbi. ¶ Ad tertiū dōm: q̄ fz medicos humidū qō ex pmis gnāntibus trahīt nō oz: vt dicatur radicale: qz semp remanet distinctū fz mām ⁊ ppietatē ab humido ex alimēto aggenerato: fz qz calor nālis in illo humido pus extitit: ⁊ illud qō pmiscet nō pticipat spēm nisi ex vtute illius humidi cui pmiscet. vñ est q̄si radix totius illius qō postmodū ex alimēto ꝯuertitur: nō aūt ita q̄ vtrūq; humidū post finē digōnis vltime distinctum remaneat: fz totū pmixtū accipit vnā ppietatē: ⁊ vtraq; mā. s. q̄ pus suberat pmo humido ⁊ scōo aduenīēti equalr se hz ad ℔ q̄ transeat ⁊ ad ℔ q̄ vtutē spēi participet: nec dō cōsumi humidū radicale ꝓpter discessuz talis māe: fz ꝓpter hoc q̄ nō permanet ppietas: quā totuz mixtū habebat ex vtute pmi humidi. tūc eniz nō pōt fieri restauratio: qz virtus spēi nō manet: sicut ēt si tota manus amputet nō restauraī per nutrimētū: qz nō manet vtus spēi determiata huic oz̄gano: ⁊ ꝓpter hāc ēt cām dīr q̄dā mēbra ex humido radicali cō posita: nō q̄ nihil nutrimēti in subam illoz mēbroz transeat: cū q̄libz mēbrū corpis ꝓportionabilr augeaī: fz quia in illis mēbris p̄ncipalr vtus spēi cōsistit q̄ ē ex humido radicali nec pōt aliq̄ absciss̄io ab eis fieri gn auferaī vt⁹ spēi q̄stum ad aliquā partē determinatā: ⁊ ꝓpter ℔ ēt talia mēbra decisa nō sanantī. ¶ Ad 4.m dōm: q̄ cū illō qō aduenit ex alimēto aggnātū sit pmixtū ei qō pus erat: ⁊ silr vnum effectū ex ambob⁹ sit semp fit deꝑditio in vtroq; ꝓportionabilr. vñ oz q̄ ⁊ de vtroq; remaneat ꝓportionalr: ⁊ ideo nunq̄ ꝯtingit q̄ totū illud qō pus erat ascēdat: ita q̄ nihil pōris māe remaneat: fz semp manet aligd: ⁊ illud qō aduenit est vnū cū eo qō ꝓcerat effectū: ⁊ iō est mā vna ⁊ idiuiduū vnū ꝓ totā vitā: sicut pz etiā i igne q̄ nutrīt lignis. semper eniz manet vn⁹ numero ignis: q̄uis aligbus lignis appositis alia cōsumantur: qz illud qō aduenit semp efficitur vnū cū eo qō ꝓcerat: ⁊ magis esset si le si fieret cōmixtio fz totū: sic̄ est in nutrimēto. Secus aūt cēt si ex mā aduenīente generet ignis vel caro seoz̄suz: tūc eniz ꝓpter oīmodā diuersitatē māe cēt ēt diuersitas fm numez. ¶ Ad 5.m dōm: q̄ illud qō ex nutrimēto aggenerat: non ita pfecte ꝯsequīt mām spēi: sic̄ illud qō pmo ꝓ vtutez formatiuā in carnē vel os cōuersuz est: tuz qz pma gnātio erat carnis fm se. Scōa aūt est carnis in alio: q̄si p cōmixtionē: tum etiā qz q̄to virtus aīe magis diffundīt ⁊ spargīt debilioz redditur: vt pz ī corde qō q̄to maius est tanto minus caliduz est. vñ aīalia habētia magnū coz sunt timida nāliter: vt pbs in lib. 13. de aīalibus dicit. ⁊ ideo aliquo modo est extraneū. ⁊ ꝓpter ℔ permixtuz ei qō pus erat est causa debilitatis vtutis: sicut aq̄ admixta vino: vt ponit exemplū pbs in pmo de gnōne. ⁊ ideo ad vltimū opz q̄ seq̄t diminutio ⁊ corruptio. ¶ Ad sextū dōm: q̄ modus ille. s. per multiplicationē māe nō est possibilis ad minus nature: que q̄n non fm se totam agit: fz fm formā tn̄: ideo multiplicat tn̄ formaz ⁊ non mām. ⁊ ꝓpter hoc vt opus nature seruaretur oportuit moduz illū in augmento esse qui vtuti nature cōpetat. ¶ Ad septimū dōm: q̄ omnia que sunt eiusdez speciei operatione naturali vno modo suā pfectionē ꝯsequunt: si tamē vnus naturaliter id cōsequaī ⁊ alius p miraculū nō erit idez modus: sicut in ceco nato qui per miraculū illuminaī: qui alio modo habet vsuz ab eo qui videns nasciī: ita etiā illi qui pueri moriunt̄ p miraculū ad debitā q̄titatē puenient: nec tamē opz q̄ illud miraculū fiat p multiplicationez māe: sed per additionē exteriozis materie: qui autem vsq; ad perfectaz etatem viuunt naturali operatione ad perfectaz quantitatem perueniunt. vnde non oportet q̄ sit vtrobiq; idez modus: ⁊ si esset idez non sequeretur q̄ hoc esset per multiplicationem materie.

¶ Utrum semen decidatur ex eo quod generatur ex alimē to. II.

Ad secunduz sic ꝓceditur. Uideī q̄ semen nō sit ex eo decisum qō ex alimēto aggeneratū est. Aug. enī dic̄ q̄ fm corpulētā subam omnes fuimus in adā ⁊ ēt fm seminalē rōnē ꝓter xp̄m qui in eo tn̄ fm corpulentā subam fuit: fz corpulenta substātia nostra nō venit a parentibus nisi mediāte semine. g̃ opz q̄ semē qō ex ꝓximo parente traducīt: nō sit ex eo decisum qō ex alimēto cōuersum est: fz ex eo qō ipse a suo parente acceperat: vt sic corpulenta substātia nostri corpis a ꝓmo parēte decisa inueniatur. ¶ ℙ. fm Damascenū. generatio ē opus nature ex substātia generantis ꝓducēs id qō generaī: sed illud qō est superfluū alimēti nō est de substātia generātis. g̃ si ex hoc tātū generatio fieret in hoibus nō esset vа generatio. ¶ ℙ. ex subtractione alicuius superflui nō sequitur alicuius debilitatio fz magis alleuiatio. ex seminis aūt emissione debilitatur generās. g̃ semen nō est ex supfluo alimēti: sed ex ipso humido radicali decisuz. ¶ ℙ. filius ꝓ tāto assimilaī pī magis q̄ alt̄ homini: qz generaī ex semine qō ab eo traducitur. Sz natus q̄q; nō solū patri: fz ēt auo assimilaī vl ꝓauo ēt vsq; ad multas gnōnes: vt pbs in. 15. de aīalib⁹ dicit. g̃ oz q̄ semen exeat nō solū a patre: fz etiā ab auo ⁊ ꝓauo: fz humidū nutrimētale nunq̄ fuit: nisi in patre. g̃ non est ex humido semē decisuz: fz magis ex illo radicali qō pater ab auo traxit: ⁊ auus a ꝓauo. ¶ ℙ. id qō est de substātia alicuius magis est ꝓximū sibi q̄ hoc qō est ab eius substantia alienū: fz id qō est ex alimēto cōuersuz nō fuit radicalr de substātia ipsius generātis: fuit aūt de substantia radicali alicuius aīalis: cui⁹ carnes comeste sunt: vt bouis et porci. g̃ maioz erit cognatio ⁊ silitudo ad bouē ⁊ porcuz q̄ ad pr̄ez suū: ℔ aūt icōueniēs ē: g̃ semē nō est ex hūido nutrimētali decisuz. ¶ ℙ. sit ita q̄ aliqs tn̄ ex carnib⁹ humāis vescaī: ⁊ vt q̄stio sit grauioz ponaī ēt q̄ ex ipsis embrys ēt generet aliquē: g̃ ēt simili mō nutriaī: inde sic arguo. humidū radicale vniuscuiusq; bois est illō qō ex parētibus traxit. si g̃ semē ex quo cōceptus est iste natus ex humido nutrimētali sit humidū radicale eius: opz q̄ sit de suba alioz quoz carnes comeste sunt. Si g̃ fm Aug. resurget caro comesta ab aliquo in eo ī q̄ ꝓ fuit: tunc totū humidū radicale resurget in illis: quoz carnes a patre eius comeste sunt. Et silr humiduz nutrimentale: quoz carnes ipse comedit. g̃ nihil istius resurgeret: ⁊ sic non oīum esset resurrectio: qō est cōtra fidē nr̄am. g̃ impossibile est q̄ semē ex humido nutrimētali sit decisuz: ⁊ ita nō videī esse superfluuz alimēti.

Sed cōtrariuz duobus ōndit pbs in. 15°. de aīalib⁹: duabus rōnibus: ⁊ tribus signis.

¶ Prima ratio est per diuisionem sic: quicquid est in corpore animalis vel est naturaliter vel occasionaliter: siue p accidens in eo: sed semē nō est occasionaliter: sicut sunt putredines ⁊ sanies vulnerum: qz illud quod est per accidēs non consequitur totā spēm: sicut semen in oībus inuenitur.

ergo est ibi nāliter:sed omne qō est nāliter in corpore:vel pars:sicut caro ⁊ nervus:vel est superfluū:sicut lac ⁊ vrina ⁊ huiusmodi:sed semē non est pars:cū nō sit nec pars organica:quia semē est simile in toto ⁊ in pte.q; ptib⁹ organicis nō ꝓuenit:nec ite⁊ est de partib⁹ ꝓsilib⁹:cum in ꝓstitutiōe mēbri nō veniat:sicut ptes ꝓsimiles i ꝓstitutionē mēbro⁊ organico⁊.' Restat g̃ q; sit superfluū alimēti.Scōa ratio est q; si semē non est superfluū:op3 q; sit dissolutu3 a membris. omne aūt resolutū vel decisum ex aīali:corrūpit̄ ⁊ amittit naturā suā.ergo semē amitteret naturā mēbro⁊:ex q̄bus decideret̄:⁊ vtutē:⁊ ita vtute semis non posset gñari aliqd simile illis mēbris:q; o3 q; forma generati sit in generāte ad minus vtualr.Ite ponit tria signa ad h̄ ibidē:q̄⁊ vnū est:q; nullū dissolutū a corpore h3 locū determinatū i corpore:sed vagat̄ per corpus.semē aūt h3 determinatū locū in corpore:sicut alie superfluitates.s.vias semiales:⁊ quasi i eadē pte corpis:in qua sunt loca alia⁊ superfluitatū.g̃ semē est superfluū ⁊ nō decisum de suba mēbro⁊.Scōm signum est:q; nā alleviat̄ per emissionē superflui:nunq̄ aūt p dissolutionē eius qui est de suba mēbri:sed q̄nq; alleviat̄ natura per emissionē semis.ergo semē nō est qd dissolutū a mēbris:sed superfluū.Tertiū signū est q; vbi inuenit̄ minus de superfluo alimēti ibi iuenit̄ minus de semine:⁊ ꝓpter hanc causam in pueris nō est semē:q; superfluū nutrimēti in augmentū ꝓuertit̄.ꝓpter hāc g̃ cām etiaꝫ pingues boies sunt pauci semis:⁊ pauce gñationis:q; superfluū alimēti ꝓuertit̄ in pinguedine:.ꝓpter hoc etiā aīalia maioris q̄titatis brā minus de semine f̄m ꝓportionez corporis sui:⁊ sunt pauce gñationis:qa indiget̄ multo nutrimēto.⁊ ideo parū pōt in eis esse superfluū.vt p3 in elephāte.Si aūt esset semen dissolutū:deberet esse ecōtrario:q; ex maiori corpe potest fieri maior dissolutio.ergo semen non est quid dissolutum:sed superfluum alimenti.

Respondeo dicēdo q; circa hoc sunt tres opiones Una opinio est:q; semē ē quedā pars decisa ab eo qō est de suba mēbri:ita q; tota suba semis est ex humido radicali:ex quo ꝑmo ⁊ ꝑncipalr suba mēbro⁊ ꝓponi dicūt:qō ex suba generātis tractū est;⁊ q; supra substātiā semis nihil i generato addit̄:qō sit ad veritatē nature ipsius ptinēs:ideo f̄m eos tm̄ id qō est de veritate nature in filio fuit in patre de veritate nature eius existēs:⁊ sic ascēdēdo sequit̄:q; gcgd est de veritate nature in boibus oib⁹ totū fuerit actualr in Adam. Hec aūt positio in gbusdam pbis antiqtus posita est:⁊ etiā a gbusdā theologis:vt de magistro in lra patz:alia tm̄ ⁊ alia rōne ad hoc inclinati. Quidā enī antiquo⁊ pbo⁊:sicut ꝑcipue Anaxagoras ponebat gñationē alicuius nō fieri:nisi per ꝓgregationē similium partiū:que ꝑus inerant in eo:ex quo fit gñatio:ita q; nihil in naturā carnis trāsiret:qō ꝑus caro nō fuerit.vnde oportebat ad hoc q; generaret̄ caro ⁊ os in nato:q; aliqd ex patris carne ⁊ ossib⁹ resolueret̄;⁊ sic de alys partibus ⁊ mēbris.Quidā etiā qui totā virtutē agēdi materie attribuere:quā solā naturā rep esse dicebāt.vt in 2°phy.p3.nō poterāt inuenire causam assimilationis fily ad patrem in singulis mēbris:nisi per hoc q; materialr aliqd ō singulis mēbris resolueret̄:ex q̄b⁹ corp⁹ pueri ꝓstituit̄:sed ha⁊ rōnum radices a pbis sequētib⁹ sufficiēter improbate sunt.s. q; nō solū ex extractione ⁊ ꝓgregatione fit generatio:ſ ēt per hoc q; materia trāsmutat̄ de forma in formā:vt sic q; ꝑus naturā carnis nō hēbat:postmodū caro fiat.silr etiaꝫ vtus actiua nō est ex pte materie:sed magis ex pte formalis ꝑncipij.vnde causa assimilationis fily ad patrē non est ꝓuenientia in mā vt oporteat mēb⁊ fieri de mā que ex mēbris pris resoluit̄:cū etiā sit similitudo fily ad prez in illis ex q̄b⁹ nullo modo semē ōcidit̄:sicut in vnguib⁹ ⁊ capillis: sed causa silitudinis est vt⁹ formatiua que in semine relinquit̄ ex opatione vtutis formalis ipsius pris agētis i semē. Magister vo ⁊ alij theologi hoc ponētes ad hāc positiōez inducunt̄ ꝓpter traductionē originalis peccati:quasi in similē errorē cū ꝑozib⁹ declinātes:vt nō possit eē traductio origialis peccati in filios a parētib⁹:nisi f̄z hoc q; mā ipsi⁹ corporis filio⁊ fuit in ipsis parētib⁹ ꝑmis qñ peccauerūt: vt sic assimilatio in corruptione peccati sit f̄m ꝓueniētiaꝫ in mā.⁊ non f̄m rōnē vtutis actiue:cuius ꝓriū exp̄sse Aug. asserit dicēs.q; non ꝓpter hoc in nobis originale peccatuꝫ est:q; ex adā f̄z corpulentā substātiā ꝓpagati sumus:quia sic etiā in chr̄isto originale peccatū fuisset:sed q; f̄m seminalem rōnē cōcupiscētialr ex eis descēdimus.vnde patet q; rōnes:gb⁹ hec opinio asserit̄ falsum fundamētū habēt. Ipsa etiā positio in se falsa est.Q; enim illa sustātia humani corporis que in ꝑmis parētibus fuit.in tot diffunderet̄. hoc nō pōt esse:nisi trib⁹ modis:vel per multiplicationem materie:vt quidā dicūt:vel per diuisionē:quia ꝓtinuū in infinitum diuisibile est:sicut alij ponūt.vel etiā per mixtionem f̄m alios:sicut augmentat̄ vinū per admixtionē aq̄: sed mltiplicatio materie:ita q; nulla supadditio fiat:sicut ipsi volūt:nō pōt esse:nisi p modū rarefactōis:vt in pcedēti articulo ꝓbatū est.vnde sequeret̄ q; filius rarius corp⁹ haberet q̄ p̄r.⁊ q; tādem generatio nāliter finiret̄:q; non pōt esse rarefactio in infinitū:nisi metaphorice loquendo vt in 4°physico⁊ Cōmētato⁊ dicit.idē etiā sequeret̄ si per diuisionē illa mā que in corpore ade fuit in tot distributa esset.Corpus enim nāle non est diuisibile in infinitu3:sed solum corpus mathematicū.vt ex libro phyſico⁊.ex verbis Cōmētatoris ⁊ pbi habet̄.Unde oporteret q; necessario deficeret generatio.Et dī corpus mathematicū corp⁹ ꝓsideratū f̄m dimēsiones quātitatiuas tm̄.⁊ hoc est corp⁹ in genere quātitatis.Hoc enim in infinitū diuidi pōt:quia in rōne quātitatis cōtinue nō est aliqd qō diuisioni repugnet.Corpus aūt naturale dicit̄ qō considerat̄ f̄m aliquā determinatā speciē ⁊ virtutē.⁊ hoc non pōt diuidi in infinitū:q; quelibet species determinatā q̄titatem regrit ⁊ in plus ⁊ in minus:sicut dī in secūdo de anima.Omnium natura constantiū positus est terminus ⁊ ratio magnitudinis ⁊ augmēti.⁊ ideo est inuenire minimam aquā:⁊ minimam carnē.vt dī in ꝑmo phyſico⁊:que si diuidat̄ non erit vlterius aqua ⁊ caro.Constat autem q; corpus humanum naturale corpus est.vnde in infinita diuidi non pōt: vt i ifinitū generatio duret. ¶ Ꝑ.dato q; corpus naturale diuidat̄ in infinitū:sicut mathematicum hoc non possz esse f̄m eandē quātitatē:sed f̄m eandē ꝓportionē.si enim a quocūq; corpore finito remoueret̄ quātūcūq; parua ps: illa aliquotiēs sumpta mēsurat totū:⁊ etiā excedit.vñ o3 semp tali pte sumpta per diuisionē totū corpus tandē consumi.Si aūt accipiat̄ aliqd a magnitudine semp seruata eadē ꝓportione.verbi gr̄a.vt ꝑmo a tota magnitudine abscindat̄ tertia pars:⁊ deinde a residuo tertia pars nō totius magnitudis:sed illius residui;⁊ sic deinceps nunq̄ cessabit diuisio in infinitū:sed tūc op3 q; illud qō accipit̄ in secunda decisione sit f̄m quātitatē minus eo qō auferebat̄ in ꝑma.ꝑmum enim subtractū erat tertia pars totius:z^m autem tertia pars partis:⁊ sic deinceps.vnde si hoc modo fiat decisio humidi radicalis ex quo semen f̄z eos decidit̄:op3 q; in semie ex quo generat̄ filius sit minus de humido radicali qō erat de vtute nature q̄ in semie ex quo gñabat p̄r.⁊ ita semē fily nō poterit ꝓducere gñatū in tāta q̄titate:sic potuit semē p̄ris.q; ois vt⁹ nālis diuidit̄ ad diuisionē subiecti:vt i miori magnitudine sit minor vtus: ⁊ ita sequeret̄ q; filius semp esset minoris q̄titatis q̄ p̄r. vnde boies iam ꝓuenissent ad mīmaꝫ quātitatē ēt si ꝑmi

hoies fuissent gigātes:sequereť ēt q̄ filij semp debiliores parētib⁹ essent:q̄ q̄to alig⁹ minus hz de eo qō ad veritatem nature sue ptinet debilius est.Sil'r ēt nō est possibile q̄ per mixtionē talē:talis augmētatio fiat humane nature:q̄ q̄ñ aliq̄d puū alicui maximo admisceť nō facit mixtionez:vt in p̄mo de gñatione dř.sed soluiť spēs parui qō magno addit:sic̄ si gutta vini mille milys amphoris aque addať.vñ iā in nobis nihil de vitate humane nature māsisset:sed totū euanuissz:qō de vitate humane nature erat per maximā exnei admixtionē.¶Alia opio est que semē nō tñ ex humido radicali esse asserit qō ex parentib⁹ deciśum est.sed ex hoc sil'cuz humido nutrimētali qō fuit supfluuz alimēti in patre:z hoc totū erit humidū radicale in filio z ad vitatē nature humane in ipso ptinēs p̄mo modo. z sic aliq̄d de eo qō in nobis est de veritate humane nature:fuit etiā de vitate nāe ī p̄re z ī p̄re p̄is:z sic vsq̄ ad adā: per quē modū oēs nos in adā fm corpulētā materiā fuisse nos asserūt.Sed q̄uis hec opio euadat:q̄dā inc̄ueniētiū que ad p̄mā ꝛsequunť:nō tñ oīa euadere pōt.Primo:quia rōnes z signa pbi inducta euidēter ostēdūt:q̄ semē nullo modo est aliq̄d ex mēbris resolutū.vnde eiusdē rōnib⁹ improbať opinio ponēs totū semē esse q̄d resolutū vel partez eius.Secūdo:quia per modū istū:vt ipsi ponūt esset augmētatio vitatis humane nature p̄ admixtionē:z sic sequerent icōueniētia que ad duos modos supra positos sequūtur:esset.n.tūc minus de vitate humane nature in filio q̄z in p̄re:qō pz si alicui vino admisceať aqua z admisceať:iteruz parti diuise ab illo vino cōmixto iterum aqua vt perueniat ad eādē q̄titatē:z sic deiceps:ꝛstat enī q̄ semp minus de vino remanebit in z°q̄ in p̄mo:z sic tādē vinū ānullareť.vñ pz.q̄ ēt sequereť ad hāc positionē q̄ gñatio nāl'r deficeret:z q̄ in nobis iam quasi vitas nature būane z ifectio peccati euanuisset.¶Tertia opio est pbi q̄ semen sit tātū de supfluo alimēti.vult enī q̄ semē nō est aliq̄d resolutū a toto.sed illud qō est habēs natūrā vt sit ꝛueniēs toti:qō sic pōt ꝛtigere.Luz.n.oē agens assimilet sibi patiens q̄tū pōt:opz q̄ cibus per vtutē aie agētē in ipsuz assimileť in naturā corporis:qō ab aīa est pfectū:z q̄to amplius digeriť:tāto magis evit vtutē aie participās:qñ igiť venit ad vltimā digōnē anteq̄z sit in mēbra ꝛuersuz:quasi pfectam filitudinē totius ꝛsecutū est vtute:z si nō actu:z ideo in eo ē vtus:per quā pōt formari totū corp⁹.Qñ ergo nutritiua pars ex alimēto hoc mō assil'ato assumpserit ī nutrimētuz mēbroꝝ illud q̄ ad nutrimētū idigeť vel ad augmētū residuuz:qō dř vltime digōnis supfluum admistrat nutritiua vtuti gñatiue:z h̄ est suba semis:vt sit semē:z sit supfluum inq̄tū residuuz est ab ope nutritiue:z sit tñ necessariū inquātū idiget eo vt⁹ generatiua.vñ dicit p̄bs ī.15.de aīalib⁹ q̄ semē est supfluū quo idigeť:ita h̄ semē per vtutē gñatiuam ministratū z pparatū hz nām:vt ex eo generet totuz cū admixtione eius qō ex matre mistrať:q̄q̄ sit illud.Et huic opioni ꝛsentio que rōnabilioz ceteris videť.

Ad primum ergo dōz:q̄ hūc esse in adaz fm corpulentā substātiā pōt itelligi dupl'r. aut ita q̄ corp⁹ istius fuerit in adā:sicut quedā corpulenta suba:z hoc modo est impossibile:nec sic Aug.itelligit:aut ita q̄ corpulēta suba h⁹ fuerit in adam aliquo modo:z hoc verūz est:q̄ materia ꝓpria ex qua corpus humanū formatuz est:fuit in adā vtute:sicut ī pncipio effectiuo originaliter.vñ fm hoc pz qualr differt esse in adā fm corpulētā subaz tñ z hz rōnē seminalē.Ad hoc enī q̄ corp⁹ humanū ꝛstituať: opz duo aduenire.s.materiā ex qua formareť corpus que dř corpulēta suba:z vt⁹ formās que dř rō seminalis:z vtraq̄ originata est ab adā:z ideo illi qui ex coitu viri z mulieris gñanť:dicūtur fuisse in adā originaliter fm semialē rōnē z fm corpulētā subaz:Christus aūt cuius corp⁹ vt⁹.s.s.formauit de materia vginis:admīstrata dř in Adaz fuisse fm corpulētā subaz tñ.¶Ad 2ᵐ dōz.q̄ si dcm Damas.itelligať vniuersalr de omni gñatione:nō opz q̄ gñatum sit de suba generātis materialr:sed formalr tñ:nō q̄dē fm vnā formā in numero:sed fm vnā formā in specie.Si aūt itelligať specialr de gñatione viuētiū:sic gñatū est ex suba generātis:q̄ ex alicuius decisione qō fuit ꝓueniēs in subam generātis trāsire.sanguis enī aliquo modo dř esse de suba generātis:z multo amplius semē qō est ad vlteriorē digestionē pductū.¶Ad 3ᵐ dōm.q̄ si per coitū emitteret solū illud semis:qō resīdnū est ab ope nutritiue z augmētatiue nunq̄z sequereť debilitatio:sed ex īmoderato coitu aliq̄ emittiť etiā id qō necessariū erat ad mēbroꝝ nutrimētuz adeo q̄ ꝓpter īmoderātiā coit⁹.vt in.15.de aīalib⁹ dř.loco semis aliqs sanguinē emittit:ideo dz q̄ debilitatē nature sequať:nec mirū:cū etiā ex supflua egestione vel vrina debilitet corpus:sicut ex moderata alleviať.¶Ad 4ᵐ dōz. q̄ assimilatio nō est ꝓpter ꝓueniētiā in mā:sed ꝓpter motum vtutis actiue quo mouet in suā filitudinez.z qz aliq̄ corrūpiť mot⁹ p̄is in semine nascit filius filis auo z pauo: cuius mot⁹ manet.vt.18.de aīalib⁹.pbs ostēdit:z nō ꝓpter hoc q̄ mā corpis nati ex auo z ꝓpauo traducať.¶Et p̄ pz rñsio ad q̄ntū:qō filr ꝓcedebat ex hoc q̄ cognatiōis cā esset magis ex pte materie q̄z ex vtute actiua:cuius ꝛrium pbs ostēdit in 5°meta.dicēs magis hō est de genere patris sui q̄z matris:cum a patre formam recipiat z a matre materiā.¶Ad 6ᵐ dōm.q̄ in corpe bois z in corpore embrionis sunt diuerse humiditates magis z minus ad pfectam participationē speciei accedentes:sicut sanguis z humiditas:in quā vlterius sanguis digestus conuertiť.z vlterius caro z os.¶Sciēduz est ergo q̄ vnūquodq̄ resurget ī eo in quo magis fuit perfecte participans naturā speciei:z si in vtroq̄ fuit perfecte naturaz speciei participans:resurget in eo in quo p̄mo fuit.fm hoc ergo dicēduz est:q̄ quicquid fuit ī illis carnibus quas pater pueri comedit:quod iam vltima cōuersione assimilatū erat mēbris resurget in eo cuius carnes comeste sunt.Sed qō fuit in illis carnib⁹ de humiditatibus z humoribus a perfecta assimilatione distantibus:resurget in puero qui ex illo semine generať: z in vtroq̄ illud supplebiť:qō deest ex virtute diuina:hoc tñ ad tractatuz de resurrectione magis ptinet.

¶Expositio textus.

Hoc male (senserūt quidaz heretici ꝛc.) Pelagius ad h̄ inducebatur: ꝓpter hoc q̄ potestatē li.ar.ampliabat nimis: vt nulluz peccatū esse in hoie possz:nisi ex eius li.arb.ꝓueniret:z q̄ nulla gratia indigebat homo ad hoc:vt a peccato īmunis exīsteret.(Originale peccatum dicit fomes peccati ꝛc.)Hic ponunt octo nomia originalis peccati:quoꝝ differētia sic accipi pōt:pōt enim hoc peccatū noiari:vel per cōparationē ad modū quo causatur in nobis:vel per cōparationē ad subiectū in quo est: vel per cōparationē ad peccatū actuale:in quod inclinat: z quia per originē viciatā ī nos ꝓuenit.ideo ex modo quo creať in nobis noiatuz dicit originale peccatū.In peccato autem actuali duo cōsiderātur.s.defectus seu deformitas peccati:z fm hoc noiať fomes peccati quasi fomētum pbens ad peccanduz:sicut siccitate lignoꝝ foueť ignis:et iteruz delectatio que cōsistit in cōuersione ad bonum cōmutabile:z sic dicit cōcupiscētia q̄tū ad deordinationem actu existētē in partibus aīe subtracto retinaculo iusticie originalis.vel in ordine ad actū cōcupiscētie ad quē peccatum originale inclinat:z sic dicit cōcupiscibilitas.Subiectum aūt in quo originale peccatū ꝛsistit:est homo qui ex

duab⁹ naturis cōstat rōnali ⁊ sensitiua: pōt ergo originale pctm̄ notari: vel per cōparationē ad rōnalē: vel p cōparationē ad sensitiuā. Si p̄mo mō sic ex pte ei⁹ qō est formale in originali pctō. s. debite iusticie carētia dr̄ lāgor nature. ex pte vo ei⁹ qō est māle. s. inordinatio iferior⁹ viriū dr̄ tyrānus: inq̄tū p inordinationē iferior⁹ viriū inuste ⁊ quodā modo tyrānice rō in seruitutē pcti trahit: ex pte aūt sensitiue que est potētia organis affixa: dr̄ lex carnis: ex eo q̄ p traductionē carnis traducit: ⁊ dr̄ lex mēbror⁹ inq̄tū i mēbris cōpletis dñat: ⁊ quodāmodo p̄m̄ ꝺditionē cor⁹ inclinat in actū: vt. s. i delectabile mēbris homo inclinet: qō est eis ꝺueniēs. (In eo mā'r erāt ⁊c.) non ita q̄ illud qō fuit mā corpis ade sit postmodū mā oīuz boīuz: ſz qr mā oium boīuz original'r ab adā traducta est: sicut a p̄ncipio effectiuo p̄mo in humana natura: materia. n. humani corpis est mēstruū: vel ēt semē sil' vt q̄busdaz placet. Qr aūt semen ⁊ mēstruū causet in nobis: hoc nō est nisi p vtutē naturalez que in nos ex parētib⁹ ꝺeuenit: ⁊ ita tota materia corporis humani originē hz ab adā: nō quasi ab eo decisa: sed quasi a vtute que ab ipso descēdit p̄parata (Qō ēt oñdi pōt ⁊c.) Jsta rō non valet: qz p̄cedit a maiori affirmādo: magis enī videt q̄ in resurrectione que tota miraculosa erit aligd ꝺi nina vtute fiat: vel p multiplicationē: vl' etiā alio quocūq̄ modo: cū in naturali augmēto: qō actione nature cōpletur. (Nō ifīciamur tñ ⁊c.) Jstud vr icōueniēs: q̄ magr̄ hic ponit: qz vel caro ⁊ sanguis ex cibis gñata distincta erāt ab illa que a parētib⁹ descēdit: ⁊ sic nō tota q̄ztitas humani corpis saluaret in carne que ex parētib⁹ descēdit vel cōmixta illi: ⁊ sic oportebat q̄ ex eis vnū qd gñaret qō neutrum illoz esset: sed mediū iter ea: ⁊ sic totū equal'r ad vītatē natura ptineret: nisi forte ponere cē mixtio ſz mīma salvata: vt qdā posuerūt: qō etiā in p̄mū modū rediret.

¶ Quō peccatū origiale a p̄ib⁹ trāseat ad filios an p̄m aiaz: an ſz carnē. ¶ Bi. XXXI.

Nunc supest inuestigare: qual'r illud peccatū a patrib⁹ traducat̄ in filios .s. an p̄m solā aiam: an p̄m carnez: siue p̄m vtrūq̄. Putauerūt qdā ſz aiam trahi originale pctm̄: nō solū p̄m carnē: qz nō solū carnē: ſz ⁊ aiam extraducē esse arbitrati sunt. Sicut. n. in gñatione p̄lis de carne paterna substātial'r trahit caro: ita ⁊ de gignentis aia: aia geniti essential'r deduci ab his extimatur. Jdeoq̄ sicut ō corrupta carne caro corrupta seminatur: ita etiam de anima peccatrice: anima peccatrix corruptione originali infecta ab illis trahi dicitur.

¶ Predictā opionē dānat: ⁊ q̄ per carnē traducatur pctm̄ dicit: ⁊ quo modo ostēdit.

Hec autem fides catholica respuit: ⁊ tanq̄ veritati aduersuz damnat: que non animas: sed carnem solam: sicut supius diximus ex traduce esse admittit. Non igit̄ p̄m animā: sed p̄m carnē solā peccatū originale trahit a parentibus. Est enim peccatū originale: vt supra diximus: concupiscētia: nō quidē act⁹: sed viciū. Unde Aug. ad Ualeriuz. Ipsa cōcupiscētia est lex mēbror⁹ vel carnis: que est morbidus qdā affect⁹ vel lāguor: qui cōmouet illicitū desideriū. i. carnalem cōcupiscētiā: que lex peccati dr̄: que dr̄ manere in carne: nō quia i aia sit: sed quia per corruptionem carnis in anima sit.

¶ Causam corruptionis carnis ostendit ex qua in anima peccatuz sit.

Caro enī per pctm̄ corrupta fuit i adā a deo: vt cū añ pctm̄ vir ⁊ mulier sine icētiuo libidis ⁊ cōcupiscētie feruore possent cōuenire: esset q̄ thor⁹ imaculatū iaz post pctm̄ nō valeat fieri carnalis copula absq̄ libidinosa cōcupiscētia: que semp viciū est: ⁊ etiā culpa: nisi excusēt p bona cōiugij. Jn cōcupiscētia igit̄ ⁊ libidine cōcipit̄ caro formanda in corp⁹ plis. Uñ caro ipsa que cōcipit̄ in viciosa cōcupiscētia polluitur ⁊ corrūpitur: ex cuius ꝫctu aia cū ifūditur maculā trahit q̄ pollut̄ ⁊ fit rea. i. viciuz cōcipie: qō est origiale pctm̄.

¶ Qr ppter corruptionē carnis que ē causa peccati dr̄ pctm̄ esse in carne.

Beoq̄ ip̄m pctm̄ dr̄ manere in carne: caro igitur que i cōcupia libidis semiatur: nec culpā hz: nec actū culpe: ſz cāz Jn eo igr̄ q̄ semiatur corruptio est: in eo aūt q̄ nascitur cōcupiscētia viciū ē. Uñ Ambrosius de ꝫbis apl̄i sic ait. Quō hitat pctm̄ in carne cū ñ sit suba: ſz priuatio boī: Eecce primi hois corp⁹ corruptū est p pctm̄. Ipsaq̄ corruptio p cōditionē offensionis manet in corpe: robur tenēs diuine ſnie date in adā: cui⁹ consortio aia maculatur pctō: p id g̃ qō facti cā manet iha bitare dr̄ pctm̄ in carne: hec est lex carnis. Jdez nō habitat pctm̄ in aia: sed in carne: qz pcti causa ex carne est: nō ex aia: qz caro est ex origie carnis pcti: ⁊ p traducē ois caro fit pcti: aia ꝫo nō traducitur: ⁊ iō in se cām pcti nō hz. Aug. quoq̄ ex carne pctm̄ aiaz trahere in sermone quodā de ꝫbis apl̄i: ostēdit dicēs. Uitiū cōcupiscētie est qō in aia: sed ex carne ꝫrit. Natura q̄ppe humana nō ope dei cum vitio p̄imitus est ifīcta: ſz ex voluntatis arbitrio p̄ior⁹ boiuz venieti vitio est sauciata: ita vt nō sit in carne bonuz sed vitium quo inficitur anima.

¶ De causa originalis peccati que est in carne: vtrum sit culpa: an pena.

Hic queri solet: vtrum causa peccati originalis que dicta est esse in carne: culpa sit: vel pena: siue aliquid aliud. Culpa esse nō pōt: qz culpa nō ē in re irrōnali. Si enīz culpa esset in carne añ infusionem aie: actualis esset vl' original'. Sz actualis